

Vysoká škola ekonomická v Praze
Fakulta národohospodářská
Hlavní specializace: Hospodářská politika

**Návrh opatření na zvýšení
atraktivity ČR pro vstup
zahraničních investorů**

diplomová práce

Autor: Bc. Oto Obdržálek
Vedoucí práce: Ing. Slavoj Czesaný, Dr.Sc.
Rok: 2007

**Prohlašuji na svou čest, že jsem diplomovou práci
vypracoval samostatně a s použitím uvedené literatury.**

**Oto Obdržálek
V Praze, dne 1. 5. 2007**

**Touto cestou bych chtěl poděkovat Ing. Slavoji
Czesanému, Dr.Sc. za odborný dohled nad touto prací a jeho
cenné připomínky.**

Anotace

Diplomová práce je postavena na třech hlavních kapitolách, z nich první dvě se staly východiskem pro vytvoření třetí kapitoly a to projektu. První část práce je zaměřena na teoretické poznatky, které jsou spojené s tématem diplomové práce. Druhá část práce je věnována analýze jednotlivých faktorů, jež ovlivňují rozhodování zahraničních investorů při vstupu do České republiky. Analýza je zaměřena na faktor lidských zdrojů, infrastruktury, surovin a připravenosti území, státní regulace, finančních a výrobních trhů. Východiskem této analýzy je SWOT analýza, stanovení silných a slabých stránek a také příležitostí a hrozeb, týkajících se České republiky. V této části práce je zhodnocena i práce agentury CzechInvest a systém investičních pobídek. Analytická část se stala východiskem pro třetí část práce, kde je navržena soustava opatření vedoucí ke zvýšení atraktivity České republiky pro vstup zahraničních investorů. Projektová část práce vychází jak z teoretických tak i z analytických poznatků, které vedly ke stanovení navržených opatření.

The thesis consists of three main chapters, while the first two chapters became the founding ground for the third chapter, i.e. the project. The first part of the thesis focuses on theoretical fundamentals that relate to the subject matter of the thesis. The second part of the thesis is dedicated to analysis of individual factors that influence the decision-making process of foreign investors upon entering into the Czech Republic. The analysis is aimed at the factors of human resources, infrastructure, resources and preparedness of the territory, government regulation, financial and production markets. The outcome of this analysis is the SWOT analysis, determination of pros and cons and also of opportunities and risks relevant to the Czech Republic. This section of the thesis also appraises the activities of Czech Invest agency and the system of investment incentives. The analytical part has become the basis for the third part of the thesis that suggests a set of measures leading to making the Czech Republic more attractive for influx of foreign investors. The project part of the thesis is based on both theoretical and analytical information that led to implementation of the suggested measures.

Obsah

Anotace	5
Seznam zkratek.....	8
Úvod	9
1. Teoretická část	11
1.1 Propojenost světové ekonomiky	11
1.1.1 Vztah globalizace a přímých zahraničních investic.....	11
1.1.2 Charakteristika mezinárodního obchodu	11
1.1.2 Nástroje obchodní politiky	12
1.1.3 Hlavní ukazatele světového obchodu	14
1.1.4 Absolutní a komparativní výhody	14
1.2 Kapitál	15
1.2.1 Klasické pojetí teorie kapitálu	16
1.2.2 Druhy kapitálu	16
1.2.3 Kapitálové vlastnictví.....	16
1.2.4 Členění kapitálu.....	16
1.2.5 Dovoz a vývoz kapitálu	17
1.2.6 Mezinárodní pohyb kapitálu.....	18
1.3 Platební bilance.....	19
1.4 Hospodářský růst.....	20
1.5 Přímé zahraniční investice	21
1.5.1 Přímé zahraniční investice a jejich úloha v ekonomice	21
1.5.2 Přímé zahraniční investice a jejich charakteristika.....	21
1.5.3 Důležitost přímých zahraničních investic v ekonomice	23
1.5.4 Rozdělení přímých zahraničních investic	23
1.5.5 Formy realizace přímých zahraničních investic:	25
1.5.6 Pozitivní důsledky přímých zahraničních investic	28
1.5.7 Negativní důsledky přímých zahraničních investic	29
1.5.8 Faktory ovlivňující příliv přímých zahraničních investic	32
1.5.9 Zahraniční investice z hlediska mikroekonomie	33
1.5.10 Zahraniční investice z hlediska makroekonomie.....	34
1.5.11 Východiska přímých zahraničních investic	35
1.6 Funkce investičních pobídek.....	35
1.7 Faktory rozhodující o vstupu investorů do konkrétní země	38
1.8 Faktory ovlivňující rozhodování investorů na základě mezinárodního hodnocení.....	40
1.9 Faktory ovlivňující rozhodování investorů na regionální úrovni.....	40
2. Analytická část.....	42
2.1 Přímé zahraniční investice v České republice	42
2.1.1 PZI a jejich právní rámec v ČR	42
2.1.2 Atraktivita ČR	44
2.1.3. Současný stav PZI v ČR.....	46
2.2 Agentura CzechInvest	50
2.3 AFI	53
2.4 Program spolupráce	54
2.5 Podpora přímých zahraničních investic	54
2.5.1 Podněty zahraničních investorů pro vstup do České republiky	55
2.6 Atraktivita České republiky – SWOT analýza.....	67
2.7 Hodnocení agentury CzechInvest.....	68
2.7.1 Hlavní cíle	69
2.7.2 Hlavní činnosti	69
2.8 Investiční pobídky.....	70
2.8.1 Typy pobídek.....	71
2.8.2 Program pro podporu tvorby nových pracovních míst	72
2.8.3 Nabízené formy podpory.....	73
2.8.4 Národní program podpory zón	74

2.8.5 Program – Nemovitosti.....	79
2.8.6.Negativní dopad investičních pobídek.....	83
2.9 Komparace investičních pobídek v České republice a v okolních státech	84
2.10 Analýza výnosů a nákladů přímých zahraničních investic	84
2.10.1 Finanční účet platební bilance	84
2.10.2 Národní účty	85
2.10.3 Investiční cyklus.....	86
2.10.4 Trh práce.....	87
3. Projektová část.....	88
3.1 Zvýšení konkurenceschopnosti některých faktorů	89
3.1.1 Lidské zdroje	89
3.1.2 Technická infrastruktura.....	90
3.1.3 Ekonomický potenciál	93
3.1.4 Průmyslová území	94
3.2 Důležité oblasti rozvoje	94
3.2.1 Doprava	95
3.2.2 Technická infrastruktura.....	95
3.2.3 Lidské zdroje	95
3.2.4 Státní regulace	96
3.2.5 Ekonomický potenciál	96
3.2.6 Rozvojové plochy.....	96
3.3 Rozvoj průmyslových zón	97
3.3.1 Cíle spojené s rozvojem průmyslové zóny	97
3.3.2 Proces přípravy a realizace průmyslové zóny	98
3.3.3 Harmonogram prací – model.....	98
3.4 Riziková analýza	99
3.5 Přínosy zavedených opatření	100
Závěr	103
Seznam použité literatury	112
Seznam tabulek a grafů.....	118
Seznam příloh	119
Summary	120

Seznam zkratk

AFI	Sdružení pro zahraniční investice
ARP	Agentura pro rozvoj podnikání
ČNB	Česká národní banka
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
MMF	Mezinárodní měnový fond
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
NATO	Severoatlantická Aliance
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
PZI	Přímé zahraniční investice

Úvod

Tématem diplomové práce je Návrh opatření na zvýšení atraktivity České republiky pro vstup zahraničních investorů. Cílem práce je zanalyzovat faktory ovlivňující rozhodování zahraničních investorů o vstupu a na jejich základě navrhnout opatření, která povedou ke zvýšení atraktivity České republiky.

Přímé zahraniční investice mají zásadní vliv na ekonomiku dané země. Působí na cíle hospodářské politiky a to tím, že ovlivňují přímo či nepřímo makroekonomické ukazatele. Zahraniční investice přispívají k vyššímu počtu pracovních míst, k růstu efektivity, rozšiřují výrobní kapacity, podporují růst exportu apod. S přílivem investic jsou spojeny i negativní dopady např. vytěšňování domácích podniků. Snahou práce je i zvážit tyto dopady a zjistit, zda jsou přínosy zahraničních investic pro Českou republiku jednoznačné a zda pozitivní dopady z jejich přílivu převýší negativní dopady.

Přímé zahraniční investice jsou jedním z hybných faktorů rozvoje ekonomiky a hospodářského růstu. S jejich přílivem je spojen i tlak na české podniky a na jejich konkurenceschopnost. V minulosti byli prodány přitažlivé české firmy zahraničním vlastníkům a proto se v současnosti musíme zaměřit na získávání zahraničních investic jiným způsobem. Musíme klást větší důraz na přilákání technologicky náročnějších investic a také se zaměřit i na menší zahraniční firmy.

Cíle diplomové práce:

1. Vymezení základních teoretických poznatků spojených s tématem práce
2. Zanalyzovat faktory rozhodující o vstupu zahraničního investora
3. Sestavit SWOT analýzu
4. Zhodnotit činnost agentura CzechInvest
5. Vyhodnotit soustavu investičních pobídek
6. Zhodnotit důsledky přílivu zahraničních investic
7. Navrhnout soustavu opatření vedoucích ke zvýšení atraktivity.

Diplomová práce je rozdělena do tří základních kapitol. První část práce je zaměřena na teoretické poznatky, které jsou spojené s tématem diplomové práce. Ve druhé části práce jsem analyzoval faktory ovlivňující vstup zahraničních investorů do České republiky. Tato kapitola popisuje oblasti týkající se lidských zdrojů, infrastruktury, průmyslových zón, surovin, státní regulace, finanční a výrobní trhy. Dále analyzuje činnost agentury CzechInvest a systém investičních pobídek. Na závěr hodnotí důsledky spojené s přílivem zahraničních investic. Východiskem této analýzy je soustava opatření vedoucích ke zvýšení atraktivity České republiky pro vstup zahraničních investorů. Tyto opatření jsou popsána ve třetí části práce a to projektu. Při jeho vytváření jsem vycházel jak z teoretických tak i analytických poznatků. Cílem práce bylo nalézt řešení pro zlepšení slabých stránek a předejití hrozeb pro Českou republiku vyplývajících z SWOT analýzy.

1. Teoretická část

1.1 Propojenost světové ekonomiky

Čím dál více společností obchoduje celosvětově, dochází k neustálému zvyšování konkurence, rychlosti přesunu peněz, informací, zboží a osob. Dané změny jsou nejen rychlé, ale i levné. Dochází také k neustálému propojování. To co se děje na jednom místě světa ovlivňuje ekonomiku na druhé straně zeměkoule. Neustálá globalizace mění obchod, investice a technologie každým dnem.

Co se týče globalizace finanční, tak ta přináší velmi rozporuplné účinky na světovou ekonomiku a její jednotlivá centra. Mobilitu kapitálových trhů zvyšují takzvané „horké peníze“. Příliv přímých zahraničních investic plní ve většině případů pozitivní úlohu dlouhodobou stabilizací kapitálové bilanci země.

1.1.1 Vztah globalizace a přímých zahraničních investic

Mimořádně významným prostředkem a hybnou silou globalizace jsou přímé zahraniční investice. Evropské společenství bylo a je jednak zdrojem vyváženého kapitálu, jednak místem, kam zahraniční investice plynou. Pro příliv kapitálu a přímých investic z prostoru mimo EU sehrál důležitou roli projekt vnitřního trhu, který podstatně ztraktivnil Evropu pro tradiční investory z USA a Japonska a pro nové investory z jihovýchodní Asie. K velkému přesunu přímých investic dochází též mezi členskými státy EU. [2]

1.1.2 Charakteristika mezinárodního obchodu

Mezinárodní obchod je chápán jako nejstarší forma aktivit mezi jednotlivými státy. Nejprve probíhala směna, což v dnešní době by se dalo charakterizovat jako forma barteru. Postupem času směnu vytlačil do ústraní

objev Ameriky a zámořské objevy, které byly stěžejním milníkem pro budoucí rozkvět mezinárodního obchodu. Při dalším vývoji došlo k neustálému formování a rozvoji obchodu. Počátkem 18. století přichází první vědecké teorie, které se snaží vysvětlit důvod a funkci obchodu při procesu výroby. Mezi hlavní ekonomy a filozofy patřili A. Smith, D. Ricardo, G. Haberler, B.G. Ohlin, E. Heckscher, P.A. Samuelson a řada dalších. Po 2. světové válce došlo k přestavbě celého hospodářství, rychlému hospodářskému růstu a rozvojem zahraničního obchodu. V současné době se mezinárodnímu obchodu věnuje řada ekonomů a odborníků. Dochází k nárůstu pohybu kapitálu, daňové úlevy a všechny možné zvýhodnění pro co nejlhůžší a nejefektivnější podmínky pro mezinárodní obchod. Dalším stěžejním jevem je proces globalizace, kdy dochází k odbourávání překážek, které mohou blokovat hladký průběh zahraničního obchodu.

1.1.2 Nástroje obchodní politiky

Smluvní nástroje

Mezi hlavní nástroje obchodní politiky patří dva typy smluv:

- dvoustranné
- mnohostranné

Při uzavírání smluv se používají 3 typy:

1. Obchodní smlouva
2. Obchodní dohoda
3. Platební dohoda

Rámec smluvních pravidel a zásad společného zacházení smluvních stran v hospodářském styku vytváří **obchodní smlouvy**. Tyto smlouvy se uzavírají na základě hlav států a jsou vytvářeny dlouhodobě. Smlouvy obsahují podmínky exportu a importu zboží, cel, daní a poplatků. Tyto dohody jsou stanoveny formou doložek mezi které především patří 3 typy:

- reciproční – partneři se zavazují poskytovat stejné výhody
- paritní – stejné nakládání se zbožím a občany druhého státu ve stejném měřítku o poskytují občanům vlastním
- nejvyšší výhody – smluvní země se zavazují poskytovat navzájem všechny výhody, které kdy poskytly a poskytnou další zemi

Na bázi dvoustranných dohod jsou koncipovány **obchodní dohody**, které vycházejí z obchodních smluv. Hlavním účelem je upřesnění obchodních smluv ve vztahu k danému časovému úseku. Tyto dohody upravují rozsah a strukturu výměny zboží. Obsahují také listiny, které se dělí na kontingentní či bezkontingentní v závislosti na stanovení množství komodit k obchodu.

V případech, kdy otázka plateb není vyřešena v obchodní smlouvě a země nedisponují směnitelnou měnou vstupují na scénu **platební dohody**. Jde o dohodu mezi zeměmi či centrálními bankami o možnostech vzájemného vyrovnávání pohledávek a závazků, které vznikly při společném obchodování. Tato dohoda určuje měnu, ve které se bude účtovat společný obchod. Dále pak stanovuje účty, platební tituly, zúročení a další položky nutné k vyrovnání clearingového přebytku.

Mimo jiné mohou státy uzavírat clearingové dohody, díky kterým se v jednotlivých státech prověří clearingová banka, do které dovozci směřují platby a vývozci dostávají platby v přepočtu na národní měnu. Tudíž nejde o skutečný transfer plateb přes hranice země, ale pouze době dojde k vyrovnání salda předem domluveným způsobem.

Autonomní nástroje

Uplatňování autonomních nástrojů obchodní politiky je zcela v kompetenci jednotlivých států. Patří zde 2 skupiny a to **aktivní** a **pasivní** prostředky, které slouží k ovlivňování mezinárodního obchodu. Nejvýznamnějším **pasivním** prostředkem je **clo**. Jde o platbu, která je nepřímou daní, která se vybírá při přechodu zboží přes hranice země a ve většině případů jde o **dovozní clo**. Na

druhou stranu může jít i o **vývozní clo**, které má za hlavní úkol omezit nežádoucí export. Clo je příjmem do státního rozpočtu a při uvalování cla dochází k lobbyistickým tlakům. Dalšími pasivními autonomními nástroji obchodní politiky jsou **importní kvóty**(jde o omezení množství dovozu určité komodity), **technické překážky**(jde o obchodní předpisy a další procedury spojené s importem zboží) a **devizové restriktce**(jejich úkolem je zvýšení přílivu deviz do státu).

Mezi nejznámější aktivní autonomní prostředky obchodní politiky patří **vývozní podpory**(jde o podporu při exportních premiích, celních restitucích, státních záruk, atd.).

1.1.3 Hlavní ukazatele světového obchodu

Mezi základní ukazatele charakterizující světový obchod jsou:

- komoditní struktura obchodu
- oblast zahraničního obchodu
- podíl vývozu na HDP
- reálný efektivní směnný kurs
- teritoriální struktura mezinárodního obchodu
- saldo světového obchodu
- ukazatel směnných relací

1.1.4 Absolutní a komparativní výhody

Každá země směřuje k mezinárodnímu obchodu z důvodu specializace a dělby práce, díky které zvýší jsou efektivnost výroby a díky tomu i svůj blahobyt.

U některých států je nutnost zapojení se do mezinárodního obchodu více než jasná. Produkují produkty, které lze vyrábět či pěstovat pouze v určitých státech světa, respektive mají k tomu nejlepší podmínky. Některé země mají

výhodu či přímo monopol klimatických a přírodních podmínek a tudíž jejich účast ve světovém obchodě je více než jasná.

Další důvod, který vedl ke vzniku mezinárodního obchodu byly odlišné preference domácností v jednotlivých zemích. Některé země mají pro jistý druh výroby lepší či horší podmínky než stát jiný. Díky těmto důsledkům jsou státy schopny produkovat výrobky s nižšími náklady a tudíž levněji. Tato situace se nazývá **absolutní výhody** z mezinárodního obchodu. Nejlépe to vystihují rozvojové země, kde dochází k výrobě elektroniky, která je náročná na nekvalifikovanou a tudíž levnou pracovní sílu. Země s úrodnou půdou se zaměřují na zemědělství. Dalším principem, který je důležitý v mezinárodním obchodě je teorie **komparativních výhod**. Hlavním předpokladem pro tuto teorii je to, že efektivnější stát vykazuje výhodu proti zemi méně efektivnější v obou odvětvích, ale ne ve stejné míře. Méně efektivnější stát vyrábí v obou odvětvích nákladněji, ale jedno z těchto odvětvích je komparativní než odvětví druhé.

1.2 Kapitál

Oproti jiným výrobním faktorům je kapitál již faktorem vyrobeným. Skládá se z takových vyrobených statků dlouhodobé spotřeby, které jsou opět použity jako výrobní vstupy pro další výrobu. Kapitál je tedy jak vstupem tak i výstupem. Kapitálové statky se skládají ze 3 hlavních kategorií: stavby, zařízení a zásoby.

Spotřeba kapitálových statků v procesu výroby probíhá delší dobu, nikoliv najednou. Odpisy slouží k přenesení ceny kapitálového statku do ceny statku finálního. Další význam odpisů je i jako zdroj prostředků na nákup nových kapitálových statků (zdroj obnovovacích investic).

Díky investování do kapitálových statků má výroba nepřímý, zprostředkovaný charakter. Investoři se tak zříkají současné spotřeby na úkor spotřeby budoucí. Pokud chtějí investoři oddálit svoji spotřebu, očekávají za to

nějaký výnos, který jim v budoucnu zajistí vyšší spotřebu. To jim zajišťuje **nepřímá metoda výroby**.

1.2.1 Klasické pojetí teorie kapitálu

Pokud chce firma pořídit nové kapitálové statky, musí mít určité množství finančních prostředků. Může je získat buď z vlastních zdrojů nebo si je může vypůjčit. Jestliže si je firma musí vypůjčit, zaměřuje se na trh kapitálu. Dochází tak ke střetu nabídky a poptávky po kapitálu. Na straně poptávky vystupují **firmy** a na straně nabídky **domácnosti**. **Úroková míra** je cenou kapitálu.

Do kapitálu zařazujeme:

- akumulované úspory (jde o úspory přeměněné v investice)
- zvláštní zboží, s kterým je obchodováno na kapitálovém trhu; jeho cenou a zároveň výnosem je úrok

1.2.2 Druhy kapitálu

- přímý – přímé investice (možnost kontroly)
- nepřímý – portfolio investice
- půjčky a úvěry

1.2.3 Kapitálové vlastnictví

- soukromý
- státní – po 2. sv. válce
- mezinárodní – MMF, IBRD

1.2.4 Členění kapitálu

Kapitál můžeme rozdělit na přímé zahraniční investice, portfolio zahraniční investice a spekuláční kapitál.

Zahraniční investice

viz kapitola 1.5

Spekulativní kapitál

Krátkodobý kapitál reaguje velmi rychle na pohyby kurzů, změny úrokových měr, politickou situaci a řadu dalších faktorů. Přesuny kapitálu, které jsou vyvolány spekulativními úvahami, mohou výrazně narušit stabilitu národního hospodářství, u kterého není situace příliš příznivá a dochází k odlivu krátkodobého kapitálu. Pokud ovšem dojde k přílivu spekulativních peněz díky rostoucí nabídce peněz domácími bankami, dochází k inflačním tlakům.

Velmi důležité zaměření u krátkodobého kapitálu a i u portfolio investic je na ziskové momenty. Krátkodobý kapitál dokáže velmi rychle reagovat na změnu situace a pokud se dostane do fáze odlivu, nemusí jít vždy o podstatné změny základních ekonomických ukazatelů. Může jít pouze o změny v jejich vnímání. Velmi důležitým a stěžejním je moment očekávání, kdy při změně nálady může dojít k neočekávané reakce investorů. Při zavedení kontroly kapitálových toků došlo k zaměření opatření týkající se omezení přílivu a odlivu kapitálu.

1.2.5 Dovoz a vývoz kapitálu

Neustálý růst světového produktu společně s rychlejším růstem světového obchodu zboží a služeb mají svou příčinu jednak v růstu úrovně a rozsahu vybavenosti jednotlivých zemí výrobními faktory, ale také i v jejich mezinárodní mobilitě. Dochází k přesunu výrobních faktorů ze zemí s nízkou marginální produktivitou do zemí, kde je tato produktivita vyšší. Tento přesun vede k růstu národních produktů, a tím pádem i produktu světového. Při maximalizaci světového produktu je vyžadována mobilita kapitálu, vědeckotechnických poznatků a pracovních sil.

Díky názoru odborníků (např. Heckscher-Ohlin) je mezinárodní obchod a mezinárodní pohyb výrobních faktorů zcela substituční. Díky této teorii

mezinárodní obchod směřuje k neustálému vyrovnávání odlišných cen výrobních faktorů mezi zeměmi, a tím pádem mezi nimi vytěsňuje stimul k jejich přesunu. Oproti tomu mezinárodní mobilita výrobních faktorů sblíží jejich ceny a tudíž i ceny zboží, což má za následek destimulaci až eliminaci mezinárodního obchodu.

Neustále se zvyšující globalizace národních ekonomik se tudíž realizuje:

- v oblasti mezinárodní směny: v podobě dovozu a vývozu zboží a služeb,
- v oblasti výroby díky dovozu a vývozu výrobních faktorů – kapitálu, vědecko-technických znalostí a pracovních sil.

Příčinou přílivu kapitálu jsou i důvody ekologické, snaha obejít vnější ekonomickou ochranu země, snaha získat surovinové zdroje, úsilí RE a dřívější CPE získat vnější akumulací zdroje s cílem urychlit tempo ekonomického růstu. V neposlední řadě je vývoz kapitálu vyvolán vysokou úrovní výrobních faktorů. Jejich další rozvoj v podmínkách rychlého vědecko-technického pokroku vyžaduje vyšší koncentraci a spojování kapitálových, pracovních, technických a vědeckých zdrojů jednotlivých zemí, neboť existující zdroje na národní úrovni nejsou schopny jejich další rozvoj zajistit, a to mnohdy ani u nejsilnějších zemí světa.

1.2.6 Mezinárodní pohyb kapitálu

Zásadní význam při internacionalizaci ekonomického života má mezinárodní pohyb kapitálu, tj. větší či menší možnost investovat úspory vytvořené v jedné zemi v zemích ostatních. Velká liberalizace pohybu kapitálu a volné obchodování s řadou měn na světovém měnovém trhu umožňuje mnohým ekonomikám financovat jejich růst pomocí zahraničního kapitálu, zároveň umožňuje mnohým ekonomikám financovat jejich růst pomocí zahraničního kapitálu, zároveň však vytváří prostor pro vznik finančních krizí.

Pod mezinárodním pohybem kapitálu jsou většinou myšleny toky finanční v podobě nákupů a úvěrů společností v zahraničí nebo jejich rozvoj a rozšíření. Patří zde ovšem i fyzické kapitálové zboží v podobě strojů, zařízení apod. Finanční toky jsou rovněž pohyby mezi věřiteli a dlužníky a také mezi majiteli a podniky, kterými jsou v zahraničí vlastněny či jsou jejich spoluvlastníky.

Odlišnost mezi pohybem výsledků výroby ve formě zboží a služeb, pohybem kapitálu a ostatních faktorů výroby spočívá v povaze vlastnictví. Na jedné straně koupí vlastnické právo prodejce na zboží a služby zaniká, naopak u výrobních faktorů zůstává.

Rozdělení mezinárodního pohybu kapitálu:

- z hlediska vlastnictví: na soukromý, státní a mezinárodní
- z hlediska typu? Na portfolio, přímé zahraniční investice a úvěry
- z hlediska časového: na dlouhodobý, střednědobý a krátkodobý

V podobě portfolia a přímých zahraničních investic vystupuje soukromý dlouhodobý kapitál prostřednictvím nákupu akcií, obligací, copyrightem apod.

1.3 Platební bilance

Pokud chceme posuzovat vnější ekonomickou analýzu, slouží nám k tomu platební bilance. Platební bilance je statistický účetní záznam, který funguje na principu podvojného účetnictví. Zachycuje a sleduje všechny mezinárodně obchodní a finanční transakce institucí a obyvatel dané země. Jde o účet všech ekonomických transakcí mezi národní ekonomikou a zahraničím uskutečněných v určitém období.

Platební bilance podává určitý obraz o:

- stavu ekonomiky a její výkonnosti
- charakteru jejího rozvoje a zaměření
- výkonnosti hospodářské politiky v dané zemi

Platební bilance zemí jsou sestavovány v odlišně podrobném členění, dle účelu jejich využití. Pokud by bylo zapotřebí větší analýzy, je nutné sestavit podrobnější sestavu. Z hlediska struktury rozlišujeme platební bilanci na horizontální a vertikální.

1.4 Hospodářský růst

Hospodářský růst je pro ekonomy již od počátku důležitým milníkem pro diskuzi a názory na něj. První novodobé teorie růstu byly zaznamenány již ve 40. letech 20. století díky keynesiánských růstových modelů. O 10 let později byly vystřídány modelem neoklasickým a jedním z nejvýznamnějších byl model R. M. Solowa. Tato teorie zachycovala kvantitativní vztahy mezi růstem kapitálu, produktu a práce. Hlavní nedokonalostí tohoto modelu je nevysvětlení hospodářského růstu. Jedním z nejdůležitějších zdrojů růstu je technologický pokrok. V neoklasických teoriích je nevysvětlenou veličinou. Na konci 80. let se začaly objevovat modely endogenního růstu, které měly za cíl vysvětlit technologický pokrok.

Každý hospodářský růst je zvyšován podnikáním a investováním. Důležitým předpokladem jsou zcela jistě společenské instituce. Patří zde standardy měr a vah, pravidla, doporučení, atd. Každý investuje jen v tom případě, když ho nikdo o výnosy nepřipraví. Nejdůležitější institucí je vlastnictví. Rozděluje se na tyto systémy:

1. Vláda silnějšího
2. Vláda vládců
3. Vláda zákona

Hlavním důsledkem vysokého hospodářského růstu je dobré vymezení vlastnických práv. Z tohoto vymezení je nutnost respektovat a chránit soukromé vlastnictví, volný obchod a svobodu podnikání.

1.5 Přímé zahraniční investice

1.5.1 Přímé zahraniční investice a jejich úloha v ekonomice

Když se subjekt vzdává současné spotřeby s výhledem k zvýšení důchodu v budoucnu, investuje. Mezi hlavní formy investic patří nehmotné investice a také investice do hmotného kapitálu. Investice finančního charakteru jsou nákupy cenných papírů jako jsou obligace a akcie. Zahraniční investice jsou brány jako akvizice, tj. převzetí aktiv v jedné zemi. Dlouhodobější vztah představují přímé zahraniční investice a jsou založené většinou na vlastnictví státu.

1.5.2 Přímé zahraniční investice a jejich charakteristika

Hlavní formy zahraničního kapitálu jsou přímé zahraniční investice. Dalšími formami jsou dlouhodobé úvěry, půjčky a portfoliové investice.

Přímé zahraniční investice zabezpečují investorovi podíl vlastnictví a kontrolu organizace v hostitelské zemi. Oproti portfoliovým investicím vstupují přímo do obchodní, výrobní či obslužné sféry konkrétní ekonomiky. Realizace mezinárodního pohybu kapitálu probíhá i díky PZI. Díky obrovskému růstu vědecko-technického rozvoje se PZI dočkaly enormního růstu. Vědecko-technický rozvoj snížil úlohu nekvalifikované pracovní síly a oproti tomu zvedl náročnost kvalifikovaného prostředí se schopností inovace a vyšší úrovně infrastruktury.

Pokud se investor zaměřuje na zahraničí, otvírají se mu možnosti, které domácí trh neskýtá (překonání bariér, výhody z investování v zahraničí, možnost prodeje většího množství produkce,..).

PZI putují i do zemí, kde ještě tyto podmínky nejsou přichystány, ale je velmi pravděpodobné, že je vývoj pozitivní.

Přímé zahraniční portfoliové investice do akcií je třeba od PZI odlišovat. Rozdíly lze definovat takto:

- investor poskytuje finanční kapitál nákupem akcií určité společnosti bez zájmu o ovládnutí daného podniku;
- dochází ke krátkodobému držení akcií s ohledem na budoucí vývoj kurzů a výnosů;
- finanční instituce a soukromé osoby představují investory

Rozsah pravomocí investorů při rozhodovacích procesech ve společnosti je stěžejním kritériem při stanovení PZI. Charakteristika přímé zahraniční investice je taková, kdy se investoři aktivně podílejí na chodu podniku. V každé zemi je ale charakteristika PZI odlišná.

„Přímou zahraniční investicí je vynaložení peněžních prostředků nebo penězi ocenitelných práv za účelem založení, získání nebo rozšíření trvalých ekonomických vztahů investujícího tuzemce na podnikání v zahraničí nebo investujícího cizozemce na podnikání v tuzemsku a to některou z těchto forem:

1. Vznik nebo získání výlučného podílu včetně jeho rozšíření.
2. Účast na nově vzniklém nebo existujícím podniku, jestliže investor vlastní nebo získá nejméně 10% podílu na základním jmění společnosti, nejméně 10% na obchodním jmění nebo nejméně 10% hlasovacích práv.
3. Finanční úvěr na pět nebo více let, poskytnutý investorem na podnikání, na němž má investor účast podle bodů 1. a 2. nebo úvěr spojený s dohodou o podílu na rozdělení zisku.
4. Užití zisku ze stávající přímé investice do této investice (reinvestice).“¹

¹ Devizový zákon č. 219/1995 Sb., ze dne 26.9.1995,(on-line) Přístup z internetu:http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/legislativa/zakony/download/devizovy_zakon.pdf

PZI= vklady do základního kapitálu+reinvestované zisky+ostatní kapitál

kde

vklady do základního kapitálu: vklady nerezidentů do základního kapitálu podniku + vklad do dceřiných společností;

reinvestované zisky: zisk běžného roku po zdanění + nerozdělený zisk z minulých let – ztráta běžného období – dividendy – neuhrazená ztráta z minulých let;

ostatní kapitál: zde jsou zahrnuty přijaté a poskytnuté úvěry, dluhové cenné papíry, dodavatelské úvěry;

1.5.3 Důležitost přímých zahraničních investic v ekonomice

Historie PZI v rozvojových zemích je velmi dlouhá. Během doby se měnilo jejich množství dle reakcí investorů v závislosti na investičním prostředí. Trendy v PZI ukazují změny v politickém postoji k rozvojovým zemím, od dovozu substitutů v 50. a 60. letech minulého století, přes rozvoj díky přírodním zdrojům v letech 70., přechod k tržní ekonomice v 80. letech, až po růst soukromého sektoru v letech 90. PZI směřují především do zpracovatelského a výrobního průmyslu. PZI směřovaly především do zemí s vysokou atraktivností a to především v bohatství přírodních zdrojů. Nyní dochází k stále větší globalizaci trhu a produkce a konkurenceschopnost jako umístění pro vývoz a investice se stávají hlavními determinanty přitažlivosti ekonomiky.

1.5.4 Rozdělení přímých zahraničních investic

Přímé zahraniční investice můžeme členit dle čtyř základních hledisek:

- míra kontroly zahraničního vlastníka, která udává rozsah nezávislosti rozhodování;
- motiv vstupu pro umístění investice;
- způsob vstupu do hostitelské ekonomiky, který je strategickým rozhodnutím investora;

- specializace mateřské firmy;

Jedním z prvních kritérií je velikost kontroly zahraničního vlastníka, což však nemusí nutně značit jeho kontroly zahraničního vlastníka, která je důležitá pro vymezení autonomie rozhodování podniku s PZI. Za PZI jsou považovány investice s více než 10% podílem zahraničního vlastníka, což ale neznačí jeho kontrolu na danou společnost. Podniky rozlišujeme dle podílu zahraničního vlastníka. Buď má minoritní nebo majoritní podíl. Každý podnik má hranici kontrolního podílu nastavenou individuálně. Velikost autonomie společností s PZI závisí mimo jiné na motivu vstupu a strategii nadnárodního podniku.

Trhy, faktory či aktiva vyhledávající PZI lze rozlišovat dle motivu vstupu. Trhy jsou motivovány zvýšením podílu v sektoru hostitelské země a poklesem nákladů souvisejících s jeho zásobováním ve formě celních tarifů nebo nákladu dopravy. Dochází k vytlačování domácí produkce či nahrazování dovozu. Hlavním cílem vyhledávající PZI je nákladově optimalizovat výrobním faktorem v podobě událostí, levné pracovní síly či přírodních zdrojů. Ty faktory, které vyhledávají PZI jsou většinou vývozně situované a více integrované s mateřskou firmou. Hlavním cílem aktiv, které vyhledávají PZI je zajištění specifických aktiv, což jsou například patenty nebo obchodní značky. Čím více motivu vstupů zvyšuje výhodnost investice. Příklady trhů a faktorů vyhledávající PZI jsou investice v Maďarsku či Toyoty v ČR. Společnosti své zahraniční pobočky vybavují díky úvěrům.²

² Srholec, Martin: Přímé zahraniční investice v České republice, Praha, Linde 2004. ISBN 80-86131-52-1, str.12

1.5.5 Formy realizace přímých zahraničních investic:

- investice na zelené louce
- investice na hnědé louce
- zahraniční dceřiná společnost
- fúze a akvizice
- společné podniky
- prodej licence

Investice na zelené louce(Greenfield investment) znamenají vybudování nového podniku. Bývají většinou nositelem nejpokrokovějších technologií a znalostí. Dochází při nich k vysokému přílivu zahraničního kapitálu, nově vzniklých pracovních míst, technologické změny a zvýšení konkurence pro podniky. Pomáhají exportu a jsou budovány za pomoci státu. Dochází ovšem také ke zpoždění produkce díky času, který je potřebný na výstavbu nového závodu, náborem nových pracovníků, apod.

Investice na hnědé louce(Brownfield investment) jsou charakterizovány nákupem či nájmem existujících budov, pozemků a infrastruktury. Investor provede vstup do již existujícího podniku a pokusí se o ještě větší zefektivnění výrobních kapacit.

Zahraníční dceřiná společnost je spojena s mateřskou společností jen v podobě určitého vlastnického podílu a není tudíž jejím interním organizačním článkem. Dle míry podílu se rozlišuje na subsidiary či afilace. Jde o samostatný právní subjekt s odlišným jménem oproti mateřské společnosti.

Fúze a akvizice(Mergers and acquisitions – M&A) jsou procesy při kterých dochází k propojování podniků v podobě právní a ekonomické. Procesy akvizic jsou součástí procesu globalizace a vyskytují se ve všech oblastech podnikání. Díky nim dochází ke vzniku nadnárodních koncernů, které využívají komparativních výhod na úrovni států, snaží se o co nejefektivnější alokaci kapitálu, daňové zatížení a umístění výroby. Akvizice můžeme vymezit jako převzetí podniku. Jde v podstatě o kapitálový vstup do

již fungujícího podniku. Dochází jen ke změně majitele a okamžité převzetí tržního podílu, aktiv a produkční kapacity. K fúzím a akvizicím dochází nejčastěji v těch případech, kdy má přebíraný podnik určitou konkurenční výhodu a možná nová investice k získání této výhody by byla nákladově náročnější, než daný kapitálový vstup. Daná výhoda může být charakterizována formou technologie, značky, distribučních kanálů, apod.

PZI provedená formou koupě již fungující firmy může být velmi prospěšná v případě nízkého ocenění kupované firmy. Důležitou roli hraje koupě podniku v zahraničí, kde vstupují do hry a jsou důležitým faktorem devizové kurzy, konkurzy či krachy, které mohou cenu subjekt výrazně snížit.

Společné podniky (Joint ventures) jsou společnosti, které společně sdílí kapitál, rozhodovací moc či dozorčí pravomoci. Hlavním důvodem pro spolupráci mezi podniky je dosažení úspor z rozsahu, zlepšení pozice na trhu či rozložení rizika mezi více podniky. To se především týká finančně náročných oborů jakým je například automobilový průmysl. Příkladem z minulosti je spojení Toyoty s Volkswagenem při výrobě podkupů v roce 1987.

Společník může vstoupit do společnosti peněžitým či nepeněžitým vkladem. Výhoda spojení 2 či více firem při výrobě přináší výhodu pro obě strany. Pro zahraničního investora přináší propojení nejen podíl na zavedeném trhu, ale také snazší proniknutí na tento trh. Pro domácí firmu tato spolupráce přináší odbyt na zahraničním trhu, ale také získání nových technologických zkušeností, zkušeností v managementu a řadu dalších pozitivních externalit z této spolupráce. Joint ventures většinou přinášejí větší míru rizika s pochopitelně vyšším očekávaným výnosem.

Popularita této formy neustále stoupá a to díky nejen globalizaci, kdy menší podniky musí hledat nové spojence, aby vůbec mohli konkurovat, ale také zvyšujícím se průmyslovém rozvoji, kdy dochází k stále většímu pronikání na trhy dosud neobjevené.

Prodej licence je spojen s nulovými náklady, ale s vysokým rizikem ztráty části trhu. Většinou k tomu dochází, kdy firma kupující licenci má schopnost individuálně rychle inovovat daný výrobek.

Tabulka 1: Taxonomie PZI

Hledisko vymezení	Druhy PZI	Hlavní znaky	Příklad
Míra kontroly	Podnik s menšinovým zahraničním podílem (associate)	Podíl od 10 do cca 50 % na vlastním jmění či hlasovacích právech	Podíl Boeingu v Aero Vodochody
	Podnik se zahraniční kontrolou (subsidiary)	Kontrolní vlastnický podíl	Privatizace Rakony Rakovník do rukou Procter&Gamble
Motiv vstupu	Trhy vyhledávající (market-seeking)	Cílem je růst podílu na trhu a pokles nákladů na jeho zásobování Vytlačující domácí produkci nebo nahrazující dovoz	Investice Coca-Coly v Praze
	Faktory vyhledávající (efficiency-seeking)	Cílem je optimalizace výroby (pokles výrobních nákladů) Vývozně orientované	Investice Audi do motorárny v Gyoru
	Aktiva vyhledávající (asset-seeking)	Cílem je získání specifických aktiv (patent, obchodní značka)	Vstup SABMiller do Plzeňského prazdroje
Způsob vstupu	Investice na zelené louce (greenfield)	Investice do nových aktiv	Investice Philipsu v Hranicích na Moravě
	Investice na hnědé louce (brownfield)	Změna vlastnické struktury i investice do restrukturalizace (většina privatizačních PZI)	Investice Volkswagenu do Škoda Auto
	M&A (mergers and acquisitions)	Ovládnutí již existujících aktiv	Převzetí ČSOB finanční skupinou KBC
Specializace mateřské firmy	Vertikální PZI	Produktová specializace	Ovládnutí BorsodChem ruským Gazpromem
		Rozdílné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	
Specializace mateřské firmy	Horizontální PZI	Procesní specializace	Investice PWC v Praze
		Podobné fáze produkčního řetězce v jednotlivých pobočkách	

Zdroj: Srholec, Martin: Přímé zahraniční investice v České republice, Praha, Linde 2004 ISBN 80-86131-52-1, str. 13

1.5.6 Pozitivní důsledky přímých zahraničních investic

„Příliv zahraničních investic přináší celou řadu pozitiv, která lze jen velmi těžko substituovat. Mezi faktory, které jsou nejvíce ceněny patří kapitál, technologie, přístup na trhy, manažerské dovednosti a znalosti, životní prostředí a vliv na domácí společnosti.

Kapitál – přímé zahraniční investice jsou jednou z forem finančních zdrojů pro rozvoj ekonomiky. Na rozdíl od ostatních zdrojů zahraničního kapitálu jsou investovány dlouhodobě a doplňují v hostitelské zemi nedostatečně generované úspory. Nadnárodní společnosti mají také lepší přístup k cizímu kapitálu a výhodnější podmínky při získávání bankovních úvěrů.

Technologie – nadnárodní společnosti přinášejí nové technologie, které zvyšují efektivitu výrobních procesů. Mohou přinést inovace, které ovlivní chování spotřebitelů, okolních firem, dodavatelů, odběratelů a konkurentů. Stimulují tak technologické změny, které zavádějí při výrobě vlastní produkce, ale jsou také příkladem pro ostatní společnosti. V některých případech zakládají výzkumná a vývojová centra, kde mohou působit špičkoví domácí odborníci. Méně rozvinuté země se pak nestávají pouze “montovnou“ pro zahraniční podniky a podílí se na výzkumu a vývoji produkce.

Přístup na trhy – zahraniční společnosti mají díky své široké působnosti lepší přístup na trhy a domácí firmy mohou exportovat svoji produkci na trhy, na které by se samy nikdy nedostaly. Dochází tak k vývozu nejen nových, ale i původně vyráběných produktů, které by jinak nenašly na světových trzích uplatnění.

Manažerské dovednosti a znalosti – u nadnárodních společností pracují vysoce kvalifikovaní odborníci. Společnosti vysílají tyto odborníky, kteří díky svým manažerským technikám a organizačním schopnostem pozitivně působí na situaci v zahraničních pobočkách nadnárodních společností. Urychlují tak proces celkových ekonomických a technologických změn.

Životní prostředí – působí zde také pozitivní vliv nad národních korporací na životní prostředí. Je tomu tak v případě použití vyspělých technologií, které obvykle splňují přísnější ekologická kritéria.

Vliv na domácí společnosti – zvýšená investiční aktivita zahraničních společností umožňuje uplatnit se domácím společnostem, které se mohou podílet na dodávkách materiálu či výrobě mezi produktů. Předchozí investice navíc vyvolávají další investice včetně zisků (tzv. multiplikační efekt). Velice často firmy následují své obchodní partnery, kteří zakládají pobočky v zahraničí a chtějí se tak podílet na spolupráci v nové vytvořené společnosti i na území jiného státu. V důsledku výše popsaných pozitivních faktorů jsou vytvářeny předpoklady pro zvyšování celkové efektivity a výkonnosti domácí ekonomiky.³

1.5.7 Negativní důsledky přímých zahraničních investic

Je nezbytné si uvědomit, že investor nepřichází ekonomiku zachraňovat, ale jde mu především o vlastní zájmy. Nelze tedy vždy předpokládat, že zájem investorů se kryje s ekonomickými zájmy hostitelské země. Investor vždy zhodnotí všechny aspekty a investici uskuteční jen tehdy, bude-li vykazovat zisky. Vstup zahraničního investora tak může mít tyto negativní důsledky:

„Vznik duální ekonomiky – ekonomika se stává duální, když existují na jedné straně prosperující a rostoucí podniky napojené na zahraniční kapitál a na druhé straně skomírající domácí podniky.

³ Kratochvíl, M, Přímé zahraniční investice a investiční pobídky (on-line) 2002 (citace 29.8.2002). Přístup z internetu:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/investicni-pobidky/prime-zahranicni-investice-ainvesticni/1000497/3165/?fornewsid=3165>

V některých případech je domácí průmysl natolik slabý, že se inovace a kapitál z podniků se zahraničním kapitálem nemohou ve většině případů přelévat do domácích podniků. Konflikt mezi těmito dvěma vlastnickými sektory se někde řeší zaměřením domácích výrobců na výrobky s nižší kvalitou. Tím se dočasně oslabuje vzájemná konkurence mezi domácími a zahraničními podniky, které operují na jiných, paralelně existujících trzích.

To má dopad nejen na cenové relace mezi nimi, možnosti vývozu a úroveň mezd, ale i na možnosti přejímání vyspělejších technologií. Ve valné většině případů je však úpadek jednoho podniku nebo odvětví více než kompenzován rozvojem v jiné části ekonomiky. Může to být v jiném regionu nebo v odvětví, u něhož je uplatnitelná odlišná kvalifikace. Schopnost překonávat strukturální problémy je tak v podstatě možností jak dosáhnout vyšší prosperity země. Ekonomická politika a budování efektivních institucí vládou, by měly být proto orientovány na napomáhání restrukturalizací a nikoli na její zpomalování a na konzervaci starého stavu věcí.

Repatriace zisků – při posuzování zahraničních investic je nezbytné si uvědomit, že zahraniční investoři přicházejí do určité země především proto, aby zde vytvořili zisk.

Tento zisk v případě, že není zpět reinvestován, transferují pobočky do země mateřské společnosti. V zemích s vysokým přílivem přímých zahraničních investic v podobě privatizace státního majetku tento faktor nehraje příliš významnou roli, avšak v průběhu času, kdy se příliv přímých zahraničních investic z privatizace snižuje a začínají převažovat investice na zelené louce, zvyšuje se odliv kapitálu formou repatriace zisků, což může převýšit i celkový příliv zahraničních investic. Jestliže se domácí ekonomice nepodaří zvýšit exportní výkonnost tak, aby byla schopna pokrýt očekávanou repatriaci zisku, lze ve střednědobém horizontu očekávat kvůli růstu deficitu bilance výnosu výrazné prohloubení deficitu běžného účtu platební bilance a tím i celkové vnější nerovnováhy.

Zvýšení mezd – v podnicích se zahraniční účastí většinou odpovídá růst mezd růstu produktivity práce. Toto zvýšení se následně projevuje i u

domácích podniků, ve kterých ovšem tempo růstu produktivity práce zaostává za růstem mezd. Nastává tak situace, že domácí podniky, aby udržely své pracovníky, jsou nuceny zvýšit mzdy, což vede ke zdražení jejich produkce.

Růst peněžní zásoby – dalším výrobním faktorem, jehož cena v důsledku přílivu přímých zahraničních investic může růst je kapitál. Růst peněžní zásoby související s přílivem kapitálu může způsobit inflační tlaky. Následná restriktivní monetární politika vede k vysokým úrokovým sazbám a tím ke zdražení úvěrů v hostitelské ekonomice.

Daňové problémy – nadnárodní společnosti mohou manipulovat s cenami mezi jednotlivými zahraničními pobočkami a mohou tak snížit svůj daňový základ v zemi s vysokou daňovou zátěží. Tuto možnost domácí podniky nemají a snižuje se tak jejich konkurenceschopnost.

Uzavření výroby – nepřátelské převzetí s úmyslem utlumit patří k nejhorším způsobům pohybu kapitálu. Zahraniční investor tak činí s úmyslem utlumit výrobu konkurenta a obsadit trh vlastními výrobky.⁴

Analýza pozitivních nebo negativních důsledků na mateřskou zemi je v mnoha studiích složitá. Příliv kapitálu je uváděn jak pozitivní vliv, za některých situacích však vytváří tlaky na apreciaci domácí měny, který poté značně komplikuje vývozní možnosti firem. Řada technologií mohou způsobovat ekologické škody. Vzrůstající mzdy mohou mít pozitivní charakter, pokud jde o zvýšení produktivity. Může dojít k podpoře agregátní poptávky a ke zvýšení ekonomického růstu.

⁴Kratochvíl, M, Přímé zahraniční investice a investiční pobídky (on-line) 2002 (citace 29.8.2002). Přístup z internetu:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/investicni-pobidky/prime-zahranicni-investice-ainvesticni/1000497/3165/?fornewsid=3165>

Časové hledisko	Počáteční fáze	Delší časové období
	nepřímý vliv na hospodářský růst	tempo zahraničního obchodu vyšší
	možné zvýšení deficitu zahraničního obchodu	vzhledem ke zvýšení exportu zlepšení bilance zahraničního obchodu
	možné zvýšení nezaměstnanosti vzhledem k restrukturalizaci	zvýšení repatriace zisků
Ekonomická úroveň	Mikroekonomické	Makroekonomické
	vliv na ziskovost	vliv na vnější rovnováhu - platební bilance
	vliv na výkonnost, produktivitu	vliv na HDP a ekonomický růst
	vliv na finanční stabilitu	vliv na nezaměstnanost a inflaci
	vliv na investiční aktivitu	

Tabulka 2: Efekty PZI z časového a ekonomického hlediska

Zdroj: Srholec, Martin: Přímé zahraniční investice v České republice, Praha, Linde 2004 ISBN 80-86131-52-1

1.5.8 Faktory ovlivňující příliv přímých zahraničních investic

Jde o faktory, které investory motivují k dávání přednosti zakládání zahraničních poboček před vývozem artiklů do zahraničí. Základní cíl každého investora je maximalizace zisku a od toho se odvíjí jeho investiční rozhodování.

„Firma musí disponovat výhodami čistého vlastnictví. Výhody vlastnictví mohou mít několik forem a zahrnují patenty, obchodní tajemství, obchodní známky, lidský kapitál, management a tržní reputaci. Tyto specifické hmotné a nehmotné aktiva poskytují firmě takovou nákladovou výhodu a tržní sílu, která je dostatečná k překonání nákladů souvisejících s výrobou na zahraničním trhu. Pro firmu, která disponuje výhodami vlastnictví, musí být prospěšnější využívat tyto výhody interně spíše než prostřednictvím směny na trhu formou licencí či dohodami o spolupráci s nezávislou lokální firmou. Motivace firmy pro interní využívání výhod vlastnictví závisí na faktorech, jakými jsou např. forma korporativního řízení, vnitřní transakční náklady v porovnání s tržními

náklady, a specifické charakteristiky intelektuálního vlastnictví, které je přenášeno, a náklady tohoto transferu. Z teoretického pohledu tyto výhody vznikají vlivem tržních selhání, v důsledku asymetrické informace, neúplných kontraktů anebo nevýlučnosti. Za předpokladu, že firma splňuje obě výše uvedené podmínky, musí být pro ní prospěšnější využívat těchto výhod v zahraničním spíše než domácím prostředí. Výhody alokace jsou pro firmu externí a závisí na ekonomických charakteristikách hostitelské země. Zahraniční trh může být pro firmu přitažlivý, pokud disponuje bohatými a levnými výrobními faktory (pracovní síla, ale také specifické faktory), které umožňují firmě zvýšit její efektivitu; zisky mohou být dosaženy také využitím výnosů z rozsahu v případě velkého trhu. Ve stejném smyslu, vyšší míra růstu ekonomiky může být přitažlivá pro firmy, které hledají nové obchodní příležitosti. Zahraniční alokace může být také motivována potřebou zvýšit či udržet podíl na trhu v případě, že konkurenti se chovají obdobně. V neposlední řadě, strategie zahraniční alokace bývá využívána k překonání vstupních tržních bariér, jakými jsou tarifní či netarifní bariéry, standardy a tržní procedury.⁵

1.5.9 Zahraniční investice z hlediska mikroekonomie

Možné benefity, které plynou ze zahraničních investic mají různé formy. Mezi ně patří daně odvedené firmami, vliv přímých zahraničních investic na komplexní produktivitu výrobních faktorů patřící hostitelskou zemí.

Tyto zisky jsou rozděleny do 3 skupin:

1. alokační efektivita
2. technická efektivita
3. transfer technologie

⁵ Jarolím, Martin, Přímé zahraniční investice v teorii a praxi, (on-line) 1999
citace 14.9.1999 str.9, Přístup z internetu:

<http://www.cse.cz/soubory/bulletiny/etce-13.pdf>

1. Alokační efektivita

Firma, která neefektivně alokuje používá při výrobě řadu vstupů, které nejsou optimální. Především je to díky nedostatečnému konkurenčnímu tlaku a tudíž může používat neefektivní kombinaci výrobní faktorů. Musíme brát v potaz, že ne každý vstup mezinárodní firmy je pro domácí ekonomiku přínosný. Pokud tato firma převyšuje firmu domácí země, to jest, že hostitelská země nemůže zahraniční konkurovat musí z trhu odejít, což má negativní dopad na ekonomiku této země.

2. Technická efektivita

Tato efektivita vychází z technologické úrovně, kterou společnost používá při výrobě. Pokud je na trhu zahraniční firma, může to zapříčinit vyšší efektivitu hostitelských společností. Hlavním motorem efektivnosti je konkurence, která tlačí na zvyšování výkonnosti domácí firmy.

3. Transfer technologie

Každá přímá zahraniční investice se podílí na přenosu technologií do transformujících se zemí. Tyto investice, které zahrnují transfer technologie jsou možným zdrojem pro získání znalostí, které putují uvnitř odvětví a také mezi konkrétními výrobními sektory díky pohybu pracovní síly.

1.5.10 Zahraniční investice z hlediska makroekonomie

Podobně jak na mikroekonomické úrovni mají dopad přímé zahraniční investice i z pohledu makroekonomické úrovně. Tyto investice by měly podporovat hospodářský růst. Řada odborníků si myslí, že při zvyšování ekonomické integrace dochází k růstu ekonomiky v dlouhém období. Dle ekonomů vedou PZI k vyššímu ekonomickému růstu než domácí investice. K vytlačování investic domácích zahraničními dle odborníků nedochází a

stěžejním bodem kdy PZI vedou k ekonomickému růstu je technologický rozvoj.

Pokud efekt ekonomické integrace je vysvětlován pomocí neoklasických modelů, jsou zisky z dané integrace malé. Zda-li jsou ovšem tyto efekty znázorněny neoklasickými modely, jsou zisky z integrace nepoměrně vyšší.

1.5.11 Východiska přímých zahraničních investic

Teoretická východiska PZI je řada. Každý z autorů se na danou tematiku dívá odlišně a patří mezi ně tyto:

- teorie dokonalých trhů
- teorie nedokonalých trhů
- ostatní teorie

Do teorie dokonalých trhů patří například **teorie rozdílné míry výnosnosti**. U této teorie se klade za důležitost přítomnost kapitálových toků, které směřují do států s velkou mírou výnosnosti v procesu, který srovná jejich budoucí výnosnost. Mezní náklady by se měly rovnat mezním výnosům. Hlavním a stěžejním problémem je odlišná míra výnosnosti v zemích, kde je příliv a odliv PZI odlišný. Z tohoto důvodu je teorie zaměřena jen na kapitálové toky jedním směrem.

Do teorie nedokonalých trhů patří například **teorie průmyslových organizací**.

1.6 Funkce investičních pobídek

Standardním způsobem stimulace přílivu investičních aktivit v transformujících ekonomikách i v Evropské Unii jsou investiční pobídky. Díky ucelenosti investičních pobídek došlo k výraznému zlepšení podmínek pro investování. Ještě předtím, než se investor rozhodne pro danou investici,

zvažuje řadu hledisek. Důležitou funkci hraje vláda a její podpora formou investičních pobídek. Nejvíce rozvinutou formu investičních pobídek je podpora v oblasti rozpočtové, finanční, atd.

Díky fiskálním pobídkám dochází ke snížení daňové zátěže, nejčastěji se jedná o snížení nebo odpouštění daně z příjmu. Tyto pobídky nepůsobí ihned, ale až v době, kdy začne společnost produkovat zisk.

Pobídky finanční již znamenají tok finančních prostředků a to především ve formě poskytnutí finančních prostředků na nově vytvořená pracovní místa, rekvalifikace, vědu a výzkum či poskytování zvýhodněných úvěrů.

Tato finanční podpora má formu grantů a jejich velikost závisí na několika faktorech. Mimo jiné jde o počet vytvořených pracovních míst, výši investice a také výběr regionu.

Každá forma investičních pobídek závisí na specifikách dané ekonomiky a na jaká odvětví se pobídky vztahují. Nejvýhodnějšími oblastmi v současné době jsou země střední a východní Evropy. Podpora investic je především v méně rozvinutých regionech, kde se vyskytuje vysoká nezaměstnanost. Jedním z prvních států, který začal investiční pobídky využívat bylo v 50. letech Irsko. Do Irska putoval kapitál z USA a bylo druhou nejrychleji rostoucí ekonomikou na světě po Číně. Plynulost investic byla zapříčiněna i podobným právním systémem a bezproblémovou jazykovou vybaveností.

Jednou z hlavních výhod investičních pobídek je jejich plošné poskytování pro jistý druh investic po splnění daných podmínek. Nejsou tedy závislé na zemi původu investice. Celý systém pobídek je daný a ukotven v základních pravidlech a tudíž je transparentní. Jistou nevýhodou je možné narušení hospodářské soutěže investičními pobídkami. V médiích se často probírá téma poškozování našich investorů díky zahraničními investorům nebo že pobídky výrazně zatěžují domácí rozpočet. Do jisté míry je toto tvrzení pravdivé, ale také musíme brát potaz to, že toto narušení je vyváženo přínosy investic. Z metodologického hlediska lze pobídky průmyslových investorů rozdělit do následujících oblastí:

všeobecné ekonomické pobídky,

- makroekonomická stabilita země;
- nastavení parametrů podnikatelského prostředí;
- velikost trhu;
- mezinárodní limity;

všeobecné neekonomické pobídky,

- politická a bezpečnostní stabilita země;
- úroveň dopravní, energetické a komunální infrastruktury;
- odpovídající úroveň a kapacita odborných a vysokých škol;
- průmyslová tradice země;
- stabilita podnikatelského prostředí;
- geografická poloha;
- dodržení norem ochrany životního prostředí;
- transparentnost a systémovost procesu poskytování investičních pobídek;

specifické ekonomické pobídky,

- daňové pobídky;
- zrychlená forma odpisů;
- celní zvýhodnění dovozu;
- dotace na rekvalifikaci, dotace na vytvoření nového pracovního místa;
- dotace obcím na vybudování investičně připraveného území;

specifické neekonomické pobídky,

- možnost využití tradičních, ekonomických a obchodních vztahů;
- úroveň technických inženýrů a pracovníků;
- nevyužitá kapacita subdavatelské základny země;
- kvalitní informační servis implementační agentury a orgánů státní správy.⁶

⁶ Petříček, Václav: Vývoj investičního prostředí v České republice, 1. vyd., Praha: CORONA, 2003. ISBN 80-903363-0-2 str.41-44

1.7 Faktory rozhodující o vstupu investorů do konkrétní země

Racionalita investora závisí na způsobu, kvalitě a množství vyhodnocených indicií, které o dané zemi kolují na trhu. Pomocí statistických údajů je možné vypočítat a vyhledat i jejich zájmy.

Hodnocení mezinárodních institucí výrazně ovlivňuje uvažování investorů. Mezinárodní měnový fond a Světová banka svými dokumenty a vyhláškami ovlivňují rozhodování investorů. Banka i fond vycházejí většinou z informací, které o dané zemi šíří samotní investoři

Tím pádem investoři legalizují své vlastní přání a své zájmy dostávají do oficiálního měřítka. Všechny informace kolují v kruhu, není jasné, z které strany se do něj dostaly a většinou zůstávají zahaleny i motivy preferencí při prosazování nějakého názoru. Není ovšem taky jasné, zda-li hodnocení mezinárodních institucí bere v potaz úvahy investorů či zda úvahy investorů ovlivňují hodnocení těchto institucí.

Hodnocení investorů ekonomického vývoje, ovšem i výroky mezinárodních institucí jsou nezřídka schématické a povrchní. Vycházejí z krátkodobého pohledu makroekonomických ukazatelů, což je například míra inflace, saldo běžného účtu platební bilance, deficit státního rozpočtu, růst HDP nebo míra veřejného zadlužení. Důraz se ale neklade na to, co se děje pod povrchem těchto ukazatelů a také ne na tendenci vývoje. Pokud se makroekonomický vývoj chová uspokojivě, mezinárodní instituce ohodnotí hospodářský vývoj jako pozitivní. Nedostatky a rizika se většinou přehlídí. Stejně tak budou reagovat i zahraniční investoři a příliv zahraničních investic se do hostitelské krajiny zvýší.

Díky odlišné intenzitě objemů přílivu zahraničních investic se země odlišují z hlediska atraktivity pro investory.

Motivace investorů při rozhodování se o umístění svých zdrojů je tato:

- získání výrazného podílu na trhu a strategickou pozici v daném regionu
- snížení nákladů na produkci kvůli zvýšení konkurenceschopnosti

Do dnešní doby byla atraktivnost států východní Evropy poměrně nízká. Bylo to především díky vysokému riziku nerentabilnosti a také nedostatečné hospodářsko-politické právní úpravě hostitelských zemí.

Za komparativní výhodu u těchto zemí se označují nízké mzdy, které by mohli zahraniční investory přilákat pro vstup do daného odvětví. Pro investora je ale stěžejní velikost celkových nákladů výroby v porovnání s výrobou ve své mateřské zemi. Základní a stěžejní význam mají výrobní náklady, produktivita práce, disponibilita kapitálu či úroveň infrastruktury vybavenosti hostitelské zemi.

Kalkulovaná riziková prémie má pro zahraničního investora velký význam. Musí si být jistý svým vkladem a jeho návratností. Tato jistota se především odráží z politicko-ekonomického vývoje v rámci investičního rozhodování ve východní Evropě. Rizika transformujících se zemí jsou hodnocena výše než rizika zemí vyspělé Evropy. Tato rizika představují velkou překážku v investičním rozhodování. Ohodnocení rizika je dáno pokrokem v transformaci hospodářství, jeho kvalitě a rychlosti, a to se odráží v mezinárodních hodnoceních těchto zemí. Pokud tyto země vstoupí do politických seskupení (OECD, NATO,..) sníží tak odhad rizika a pomůže jim to pro přilákání nových investorů.

Podpora vstupu PZI formou vládních opatření je dle ekonomů částečně kontroverzní. Některé teorie hovoří o tom, že není potřeba dávat PZI výhody a měli by mít všichni stejné podmínky pro jistotu rovného konkurenčního boje. Zjistilo se také, že pro zahraniční investory jsou hlavní a určující podmínky pro vstup velikost obchodních bariér.

1.8 Faktory ovlivňující rozhodování investorů na základě mezinárodního hodnocení

Hlavním zdrojem motivace při rozhodování investorů je rating rozhodujících faktorů.

Mezi nejdůležitější hodnotící kritéria patří:

- právní podmínky a rozsah trhu
- politicko-hospodářská stabilita
- maximalizace zisku
- daňová legislativa
- právní úprava zahraničního obchodu
- lidský kapitál
- velikost dotací
- úroveň infrastruktury
- stabilita investičního prostředí
- geografická poloha země
- životní prostředí
- transparentnost

1.9 Faktory ovlivňující rozhodování investorů na regionální úrovni

Je nutné dalších motivací, aby docházelo k dalšímu procesu přitahování PZI ze strany orgánů veřejné správy. Mezi tyto motivace patří stabilita ekonomických podmínek, kvalifikovaná pracovní síla, optimální daňové prostředí, politická stabilita, silný průmyslový a ekonomický potenciál, školy, dopravní infrastruktura, vysoká životní úroveň, investiční pobídky, kultura a jazyk. Jsou zde ovšem bariéry, které je nutné eliminovat. Mezi tyto bariéry patří měnící se vládní a regionální úředníci, silná moc byrokracie, daňové a legislativní prostředí, slabé kompetence pro rozhodování, slabá infrastruktura, malý počet kvalifikovaných manažerů, slabé vzdělávací možnosti, politická

nestabilita, slabá makroekonomická výkonnost, nedůvěrné informace o zemi a region a image krajiny.

Pokud investor získává podíl na kontrole firmy v zahraničí, jde o přímou zahraniční investici. Je řada ekonomických teorií o PZI, ale asi ta nejzajímavější je od ekonoma Raye Verona, která souvisí s hypotézou produkčního cyklu a tak od ekonoma Johna Dunninga, která vysvětluje existenci nadnárodních korporací, díky nim jsou PZI realizovány.

Hlavním kladem přímých zahraničních investic je to, že jsou nositeli moderních technologií, při kterých dochází ke zvyšování efektivity výroby hostitelské země. Další pozitivní stránkou je rozvoj lidského kapitálu, kde dochází k přelévání znalostí a dovedností do dceřiných společností v hostitelské zemi. Díky PZI dochází k rozvoji domácích společností, které se stávají zajišťovateli a dodavateli služeb pro investující zahraniční firmy. Přímé zahraniční investice doplňují finanční kapitál a nedostatek úspor v hostitelské ekonomice. Zlepšují také institucionální prostředí v domácí zemi.

Přímé zahraniční investice jsou spojena ovšem i s některými negativy. Jde především o vytěsňování a likvidaci domácích podniků, které představují konkurenci a nemohou zahraničním firmám stačit. Zahraniční společnosti se také zbavují domácí konkurence nepřátelskými převzetími za jediným cílem, kterým je utlumení jejich výroby. Zahraniční firmy dovážejí materiál a polotovary a tím pádem omezují konkurenceschopnost domácích dodavatelů. Díky realizaci PZI může dojít k nárůstu nezaměstnanosti. Dochází k rozvoji kapitálově náročné výroby na úkor výroby pracovně náročné. Pokud se PZI realizuje na zelené louce, dochází pak k poklesu nezaměstnanosti. Díky PZI dochází ke zhodnocení domácí měny, což je způsobena přílivem kapitálu do země a tím pádem zvýšenou poptávkou po domácí měně.

2. Analytická část

2.1 Přímé zahraniční investice v České republice

ČR je v současnosti hlavním příjemcem PZI ve střední Evropě. Každá vláda upřednostňuje PZI a jsou důležitým nástrojem restrukturalizací ekonomiky. Každý, kdo chce uskutečnit PZI značí zájem o ČR a vyplývá z toho i jistá konkurenční výhoda této ekonomiky ve srovnání s jinými zeměmi.

2.1.1 PZI a jejich právní rámec v ČR

Osoby podnikající v ČR jsou zásadně ovlivňovány zákonem č. 513/1991 Sb., tzv. **obchodním zákoníkem**. Dle obchodního zákoníku můžou zahraniční osoby podnikat na území ČR za stejných podmínek jako osoby české. „Zahraníční osobou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem mimo území ČR. Podnikáním zahraniční osoby na území ČR se zde rozumí podnikání této osoby, má-li podnik nebo jeho organizační složkou umístěnou na území ČR. Zahraníční osoba se může podle ustanovení tohoto zákona za účelem podnikání podílet na založení české právnické osoby nebo se účastnit jako společník nebo člen v české právnické osobě již založené. Může také sama českou právnickou osobu založit nebo se stát jediným společníkem české právnické osoby, pokud tento zákon jediného zakladatele nebo jediného společníka připouští.“⁷

Další důležitou úpravou pro podnikání zahraničních osob v ČR je zákon č. 455/1991 Sb., tzv. **živnostenský zákon**, dle něhož může v ČR provozovat živnost fyzická osoba s bydlištěm nebo osoba právnická se sídlem mimo území ČR za stejných podmínek jako česká osoba, pokud z toho zákona nevyplývá něco jiného.

⁷ Obchodní zákoník č.513/1991 Sb., (on-line), Přístup z internetu:

http://www.webset.cz/obchodni_zakonik.htm

Dalším důležitým zákonem při podnikání zahraničních osob v ČR je zákon č. 219/1995 Sb., tzv. **devizový zákon**. V tomto zákoně se jasně a přesně definuje PZI v ČR.

Zákon č. 21/1992 Sb., **zákon o bankách**, je dalším, který vymezuje oblast PZI, dle něhož mají zahraniční banky mají možnost provádět svou činnost díky svým pobočkám i u nás, pokud obdrží povolení od ČNB.

Dohody o ochraně a podpoře investic jsou mezinárodní dohody, které upravují investování ze zahraničí, které ČR uzavřela s investorskými státy. Díky nadřazenosti přijatých nadnárodních dohod národním úpravám zajišťují investorům větší záruky.

Zákon o investičních pobídkách působí v oblasti podpory přílivu PZI. Do roku 2000 se investiční pobídky řešily pomocí usnesení vlády. Všichni zákonodárci si uvědomovali, že musí být investiční pobídky legislativně zakotveny. Tuto problematiku vyřešila vláda ČR zákonem č. 72/2000 Sb., **o investičních pobídkách**, který nabyl platnosti v květnu roku 2000. Zákon se zabývá problematikou investičních pobídek. Pokud chce žadatel získat investiční pobídku, musí splnit určité podmínky, jakými jsou například modernizace stávajícího podniku, pořízení strojního zařízení či šetrnost k životnímu prostředí.

Novela zákona o investičních pobídkách byla schválena senátem v prosinci 2001 a poté novela druhá v říjnu 2003 Poslaneckou sněmovnou. Novela nabyla účinnosti dnem vstupu ČR do EU, tj. 1. května 2004. Díky novelám se uskutečňují dílčí změny v systému investičních pobídek, které byly vyvolány vstupem do EU a jsou nezbytné s ohledem na přenos kompetencí v oblasti veřejné podpory z Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na Evropskou komisi. Bylo nutné tuto skutečnost zanést i do zákona o investičních pobídkách, aby mohl fungovat i po vstupu do Evropské unie. Pomocí novely se včleňují existující evropská pravidla veřejné podpory používaná Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže přímo do zákona o investičních pobídkách. Zákon o investičních pobídkách se stal jedním

z národních programů veřejné podpory, který schválila Evropská komise. Díky jeho základu je veřejná podpora brána za slučitelnou veřejnou podporu bez nutnosti posuzování ze strany Evropské komise.

Došlo také k dalším změnám jakými byly například snížení limitu minimální investice z 350 mil.Kč na 200 mil.Kč, sjednocení doby poskytování slevy na daních na 10 let, možnost podávat opravné prostředky a také možnost soudního přezkoumání rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu o poskytnutí investiční pobídky.

Ke dni 15.11.2005 využívá investiční pobídky 205 společností. Investice dosáhnou dle předpokladů 6,79 mld. USD a vytvoří přes 48 110 pracovních příležitostí.⁸

2.1.2 Atraktivita ČR

„Podle průzkumu mezinárodní poradenské společnosti Ernst & Young je Česká republika pro investory sedmou nejatraktivnější zemí na světě. V čele žebříčku se drží Spojené státy a Čína. Z regionů je pro investory i nadále nejatraktivnější Evropa, protože spojuje výhody vyspělého západoevropského trhu s dynamickým růstem střední a východní Evropy.

„Česká republika si udržela svou pozici z roku 2005 a opět se umístila na 7. místě. Ze střeoevropských zemí je na druhém místě za Polskem. Vyniká také v počtu pracovních míst vytvořených díky zahraničním investicím a v roce 2005 získala nejvíce investic do automobilového průmyslu ve střední Evropě,“ uvádí Dirk Kroonen, vedoucí partner Ernst & Young v České republice.

⁸ Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách, (on-line), Přístup z internetu: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP722000.pdf

Investory lákají nízké náklady rozvíjejících se ekonomik, proto se zaměřují na střední a východní Evropu jakožto geograficky bližší alternativu Číny. Česká republika například figuruje i v desítce zemí světa pro investice do výrobních podniků (7. místo) a call center (8. místo).

Česká republika se 116 projekty a podílem 3,8 procenta umístila na sedmém místě. Největším investorem v České republice je Německo těsně následované Japonskem, což je v porovnání s mírou japonských investic ve zbytku Evropy unikát. Ve většině případů se přitom jedná o zcela nové projekty.

Česká republika je v Evropě jedničkou, pokud jde o investice do automobilového průmyslu. Na dalších příčkách se umístily Slovensko a Polsko.

Nejvíce pracovních míst nově vytvořených přímými zahraničními investicemi vzniklo v roce 2005 ve střední a východní Evropě. V rámci tohoto regionu si jednoznačně nejlépe vedly Polsko a Česká republika (16 438 míst).

Podobně to vypadá i s Polskem nebo Německem. Je tedy na těchto zemích, aby své renomé dokázaly zúročit v konkrétních investičních projektech.⁹

⁹Oficiální stránky Ernst & Young,(on-line), citace ze dne 28.6.2006, Přístup z internetu:

[http://www.ey.com/Global/download.nsf/Czech_Republic/2006_European_Attractiveness_Survey_CZ/\\$file/PR06_06_EuropeAttractiveness_CZ.pdf](http://www.ey.com/Global/download.nsf/Czech_Republic/2006_European_Attractiveness_Survey_CZ/$file/PR06_06_EuropeAttractiveness_CZ.pdf)

2.1.3. Současný stav PZI v ČR

„Pro českou ekonomiku znamenají přímé zahraniční investice intenzivnější zapojení do globálních ekonomických vztahů a jsou zároveň jedním z významných faktorů ekonomického růstu a zvyšování konkurenceschopnosti. V počátečním období byla většina přímých zahraničních investic tvořena investicemi do nákupů státních podílů velkých společností, směřovala do zavedených výrobních a do rozšiřování montážních fází vývozně zaměřených odvětví, převážně zpracovatelského průmyslu.

Následně a v posledním období stále zřetelněji se projevuje kvalitativní posun ve struktuře přímých zahraničních investic, kdy zahraniční firmy investují také do oblastí s vysokou přidanou hodnotou (vývoj software, IT služby, call-centra, sdílená centra pro účetní a finanční operace), které současně umožňují uplatnění vysoce kvalifikované pracovní síly.

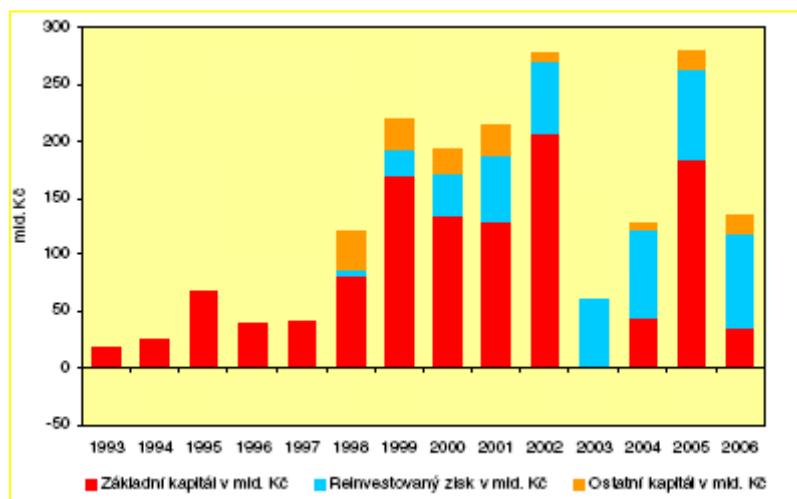
Z grafu 4 je patrné, že po počátečních výrazných vkladech zahraničních investorů do základního kapitálu českých firem - v souvislosti s významnými privatizačními akcemi - dochází k postupné změně struktury přímých zahraničních investic, kde stále výraznější úlohu zastává reinvestovaný zisk, který investoři vkládají do dalšího rozšíření firem. Největší privatizační akce se realizovaly v roce 2002 zejména privatizací Transgasu a v roce 2005 odprodejem státních podílů v Českém Telecomu, Unipetrolu a ve společnosti Vítkovice Steel.

Příliv přímých zahraničních investic do ČR dosáhl v roce 2006 134,7 mld. Kč (tj. 6,0 mld. USD). Z toho ve formě reinvestovaného zisku 82,1 mld. Kč (tj. 3,6 mld. USD), investic do základního kapitálu 35,5 mld. Kč (tj. 1,6 mld. USD).

Ve struktuře výrazně převažovaly investice ze zemí EU-25 (118,7 mld. Kč), a to hlavně z Lucemburska (29,1 mld. Kč - v souvislosti s investičními aktivitami lucemburských developerských firem jako např. ECM Real Estate Investments A.G.), Německa (26,2 mld. Kč), Rakouska (18,9 mld. Kč), Nizozemí (15,0 mld. Kč), Kypru (12,5 mld. Kč) a Velké Británie (11,9 mld.

Kč). Další již objemově méně významné byly investice ze Slovenska, Francie a Spojených států amerických.

Graf č.4: Struktura přílivu přímých zahraničních investic do ČR v letech 1993 – 2006 (v mld. Kč)

Pramen: Oficiální stránky MPO, (on-line), Přístup z internetu:
download.mpo.cz/get/28509/33984/363308/priloha001.pdf

Přímé zahraniční investice směřovaly především do zpracovatelského průmyslu (49,5 mld. Kč), nemovitostí a služeb pro podniky (44,2 mld. Kč), dále do obchodu a oprav a do finančního zprostředkování.

Odliv přímých zahraničních investic z ČR v roce 2006 činil 30,4 mld. Kč, tj. 1,3 mld. USD, z toho tvořily investice do základního kapitálu 22,1 mld. Kč (tj. 1,0 mld. USD), reinvestovaný zisk 7,2 mld. Kč (tj. 0,3 mld. USD) a zbytek představoval ostatní kapitál. České společnosti investovaly nejvíce do zemí EU-25, konkrétně do Nizozemí (11,6 mld. Kč), na Slovensko (2,3 mld. Kč) a do Německa (2,2 mld. Kč). Vysoký podíl přímých zahraničních investic byl orientován i na Bulharsko (6,7 mld. Kč) (převážně v souvislosti s akvizicemi ČEZu).

Z odvětvového hlediska směřovala převážná část investic do průmyslu, a to zejména do energetiky (18,2 mld. Kč - v souvislosti se zahraničními aktivitami společnosti ČEZ) a do zpracovatelského průmyslu (2,0 mld. Kč).

V roce 2006 bylo rozhodnuto na MPO o investičních pobídkách pro 149 společností v rozsahu 108 mld. Kč a předpokládaným počtem nově vytvořených pracovních míst 30,1 tis.

Z hlediska výše investice je nutno zdůraznit investiční projekt společnosti IPS Alpha Technology Europe, s.r.o (výroba LCD displejů pro televizory) – investice 3 mld. Kč a Knauf Insulation, spol. s r.o. (výroba skelné vaty) - investic 2,9 mld.Kč. Nejvíce pracovních míst předpokládají vytvořit společnosti SQS Vláknoová optika, a.s. (výroba planárních odbočnic) - 2,1 tis. pracovních míst a již zmiňovaná společnost IPS Alpha Technology Europe, s.r.o. - 2,1 tis. nových pracovních míst.

MPO rovněž **rozhodlo o podpoře 52 projektů** technologických center a center strategických služeb. Investice do těchto projektů by měla dosáhnout **4,3 mld. Kč** a zároveň by mělo dojít k vytvoření **7,7 tis. nových pracovních míst**.

Z projektů zaměřených na strategická centra se velmi významným (z hlediska předpokládané investice i předpokládaným počtem nových pracovních míst) jeví projekt společnosti Solectron Corporation v Plzni (vybudování high-tech opravárenského centra na opravy elektronických přístrojů)- investice 172,9 mil. Kč, 976 nových pracovních míst. Dalším z projektů je záměr společnosti IBM Global Services Delivery Center v Brně (rozšíření expertního a řešitelského centra pro informační technologie). Opět se jedná o záměr významný jak z hlediska výše investice, tak i počtu nových pracovních míst - investice 102,7 mil. Kč, 821 nových pracovních míst.

Z projektů technologických center je podle předpokládané výše investice nejvýznamnější projekt společnosti SWELL (rozšíření stávajícího technologického centra v oblasti vývoje lisovacích nástrojů, stavby prototypových celků, zavedení numerických simulací...).

Další významný projekt je záměr společnosti EMERSON CLIMATE TECHNOLOGIES, s.r.o - investice 242,9 mil. Kč. Dle počtu vytvořených nových pracovních míst je významný projekt společnosti Bang & Olufsen (inovace audio, video a telekomunikačních produktů) - 70 nových pracovních

míst a společnosti Visteon-Autopal s.r.o. (vývoj komponent světelné, klimatizační a chladicí techniky pro automobilový průmysl) - 62 nových pracovních míst.

Případný rozdíl mezi součtem dílčích hodnot a hodnotou celkovou je způsoben zaokrouhlováním.

MPO přijalo v roce 2006 investiční záměry společností na vybudování či rozšíření 13 technologických center a 40 center strategických služeb. Jejich realizace předpokládá investice za cca 4,4 mld. Kč a vytvoření 7,8 tis. nových pracovních míst.

Investoři ze 397 schválených projektů podpořených pobídkami, kteří tohoto systému využívají, by měli do roku 2010 podle předpokladů proinvestovat více než 415 mld. Kč a vytvořit více než 94 tisíc nových pracovních míst.

Nejvíce projektů podpořených pobídkami směřuje do Ústeckého a Středočeského kraje.

Nejvíce nových přímých pracovních míst předpokládají firmy podpořené pobídkami vytvořit v Ústeckém, Středočeském a Moravskoslezském kraji (v každém z nich více než 8,5 tisíc pracovních míst).

Téměř 44 % ze všech pobídkových projektů připadá na 3 obory dle Odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ). Jedná se o výrobu dopravních prostředků, výrobu elektrických a optických přístrojů a výrobu gumárenských a plastikářských výrobků. Projekty z těchto 3 odvětví předpokládají vytvořit více než 65 tisíc nových pracovních míst (tj. více než 2/3 z celkového počtu).

Co se týká zahraničních investorů, systém investičních pobídek u nás nejčastěji využívají investoři z Německa, Nizozemí a Japonska. Projekty z těchto 3 zemí společně vytvoří více než 50 tisíc nových pracovních míst. Pobídkového systému prozatím využili investoři celkem z 26 zemí, včetně České republiky.

Čeští investoři systém využívají velmi často - domácí společnosti obsadily 2. místo za Německem v absolutním počtu podpořených investičních projektů.

Celkem bylo podpořeno 79 českých projektů, s předpokladem vytvoření 10 943 nových pracovních míst.”¹⁰

2.2 Agentura CzechInvest

Jde o agenturu na podporu podnikání a investic, která je státní příspěvkovou organizací podřízenou Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Vznikla 2. ledna 2004 díky sloučením dalších 2 agentur ministerstva (ARP a CzechIndustry).

Úkolem původního CzechInvestu založeného v roce 1992 byla propagace České republiky jako vhodného místa pro zahraniční investice a současně podpora přílivu PZI do ČR. Hlavním posláním nového CzechInvestu je podpora konkurenceschopnosti našich podnikatelů. Jedná se především o podporu zpracovatelského průmyslu a inovací díky Operačního programu Průmysl a podnikání Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

CzechInvest přispívá k rozvoji domácích společností a vzniku nových firem prostřednictvím svých služeb, rozvojových programů a práce na zlepšování podnikatelského prostředí. Agentura zůstává hlavním příjemcem žádostí o poskytnutí investičních pobídek a jejím úkolem je i nadále zisk PZI pro ČR.

¹⁰Oficiální stránky MPO, (on-line), citace z dubna 2007, Přístup z internetu: download.mpo.cz/get/28509/33984/363308/priloha001.pdf

Pro zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a EU vzniklo kontaktní místo, kde jak domácí tak i zahraniční investoři dostanou kvalitní informace o všech formách podpory podnikání v České republice a kde si mohou o druhy podpor zažádat.¹¹

Od svého vzniku agentura posiluje díky svým službám a rozvojovým programům konkurenceschopnost ČR, a to nejen podpory přílivu přímých zahraničních investic. Od svého vzniku agentura posiluje díky svým službám a rozvojovým konkurenceschopnost ČR, a to nejen podpory přílivu přímých zahraničních investic. Její klienti dostávají potřebné informace, poradenství a kontakty. Stěžejní cíl CzechInvestu bylo do roku 2003 propagovat Českou republiku jako zajímavou lokalitu pro PZI a být nápomocen možným investorům s realizací jejich projektů a výzkumů. Všechny služby agentury jsou poskytovány zdarma.

Od počátku roku 2003 se CzechInvest začal chystat na novou úlohu. Tato nová role měla mít za hlavní cíl rozvoj podnikání ve zpracovatelském průmyslu. Po sloučení CzechInvestu s ARP a CzechIndustry vedlo v druhé polovině roku k velkým změnám v jeho struktuře. Začala příprava na sloučení po technické, personální, vznik nových divizí. Bylo nutné vytvořit obsah nových činností, které se měly stát pro práci agentury stěžejní. Byla to především podpora malého a středního podnikání a implementace Operačního systému programu Průmysl a podnikání. Všechny tyto činnosti byly připraveny 2. ledna 2004 vznikem **Agentury pro podporu podnikání a investic CzechInvest**.

¹¹ Stránky businessinfo.cz, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/investicni-pobidky/agentura-pro-podporu-podnikani-investic/1000497/2451/> ze dne 20.4.2006

S novými aktivitami jakými byly i podpory domácích podnikatelů se rozhodla agentura zavést vlastní systémy managementu jakosti dle požadavků normy ISO 9001:2000. CzechInvest obdržel od společnosti Det Norske stvrzující certifikát v roce 2005.

Tento certifikát obsahuje všechny služby poskytované agenturou v ČR a v zahraničí v oblasti podpory přílivu zahraničních investic, vzniku nových společností, rozvoje domácích podniků a také rozvoje podnikatelského prostředí. Jde o tvorbu a implementaci programů podpory podnikání ze Strukturálních fondů EU, PHARE a dalších. Díky certifikátu jakosti udržuje stálou kvalitu služeb, ale poukazuje, že jeho držitel je spolehlivý a důvěryhodný.

CzechInvest se soustředil na vybrané sektory zpracovatelského průmyslu jakým byla výroba automobilů a jejich komponentů, elektroniku a mikroelektroniku, farmacii, chemický průmysl a strojírenství. K tomu se ještě přidalo letectví, zdravotnictví a biotechnologie. S trendem západních států roste počet projektů v oblasti vývoje a výzkumu, zákaznické podpory či finančních a účetních služeb.

CzechInvest se od svého vzniku podílel na více než 600 projektech v celkové hodnotě přes 460 miliard korun. Vzhledem k těmto investicím vzniklo přes 125 000 pracovních míst. Nejčastěji investujícími zeměmi jsou Německo(27%) a Japonsko(20%). Firmy se sídlem v ČR zaujímají s 11% třetí pozici. Automobilový sektor zaujímá 43%, elektrotechnický průmysl 16% a stále více se objevují investice do inovací a moderních odvětví.¹²

¹² Stránky businessinfo.cz, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/investicni-pobidky/agentura-propodporu-podnikani-investic/1000497/2451/> ze dne 20.4.2006

2.3 AFI

AFI – Sdružení pro zahraniční investice reprezentuje seskupení významných českých společností, které mají za cíl podporovat vstup zahraničních investorů do ČR a poskytují profesionální služby zahraničním investorům přicházejícím na český trh.

Hlavní předměty činnosti jsou:

- poskytování služeb zahraničním investorům
- podpora CzechInvestu
- propagace činnosti řádných členů AFI

Mezi nejdůležitější cíle Sdružení AFI je zajištění co nejsnazšího a nejrychlejšího vstupu pro zahraniční investory na český trh. Odborníci z řad AFI jsou experty ve sféře poradenství, konzultační činnosti, projekčních nebo kontrolních služeb se specifickým zaměřením.

Od počátku roku 2005 existuje při AFI skupina Investiční pobídky, která má za hlavní cíl revizi současného systému investiční pobídek v ČR a klade si za cíl rozvržení systému, který bude vycházet ze situace ekonomiky ČR a jejich stěžejních cílů, tak ze srovnání podmínek, které investorům nabízejí ostatní evropské státy. Vznikají i další pracovní týmy, které spoluvytvářejí a zlepšují investiční prostředí v České republice formou připomínek, návrhů a řešení směřující ke zlepšení legislativy a procesního řízení.¹³

¹³ Oficiální stránky Sdružení pro zahraniční investice, (on-line), Přístup z internetu: <http://www.afi.cz/>

2.4 Program spolupráce

Agentura CzechInvest společně s AFI od roku 2000 uskutečňuje projekt “Partnerství pro podporu přímých zahraničních investic v ČR”.

Tato forma spolupráce je uzavírána na 1 rok, i když je hlavním cílem vybudovat dlouhodobější vztah, protože ten umožní dosahovat kvalitnějších výsledků a vytvoří komplexní strategii prezentace partnerů. Toto partnerství je otevřeno všem firmám na českém trhu, které chtějí podporovat zahraniční investice a chtějí zlepšovat podnikatelské prostředí v ČR. Projekt je rozvržen na čtyři úrovně, které se liší intenzitou kooperace a také výši finančního příspěvku na marketing.

Podpora přílivu zahraničních investic je stěžejním cílem tohoto projektu. Jde hlavně o zajištění kvalitních služeb pro zahraniční investory a zvýšení konkurenceschopnosti ČR. Dalším cílem je prezentace partnerů jako důležitých subjektů, kteří přinášejí zlepšení podnikatelského prostředí a rozvoj investičního klimatu. Důraz se klade na komunikaci mezi zahraničními investory, českými společnostmi a státní správou, což povede k maximalizaci užitku daného projektu.

Během projektu se uskutečňuje řada setkání na formální a neformální úrovni s investory, důležitá setkání, rauty, semináře, veletrhy a další aktivity. Důležitou formou propagace partnerů je marketingová činnost jako je prezentace na webových stránkách Sdružení AFI, v magazínu CzechInvest či v dalších tiskových materiálech.

2.5 Podpora přímých zahraničních investic

Vznik přímých investic se datoval již v období předválečného Československa, kde se vyskytovaly moderní trendy. Na počátku 90. let v období transformace české ekonomiky se při přechodu z centrálně-

plánovaného řízení na tržní ekonomiku vyrojila řada problémů. Jedním z těchto problémů byla špatná odvětvová skladba, nízká výkonnost a slabá konkurenceschopnost našich podniků, které nejsou schopny obstát v tvrdém boji mezi státy západní Evropy. Dochází k jejich zavírání, což má za následek vyšší nezaměstnanost v daných regionech a snižuje se tak výkonnost celé české ekonomiky společně s kupní silou obyvatel.

Nynějším hitem ve většině odvětví je velké zastoupení zahraničních společností většinou ze západní Evropy, Japonska a USA, které chtějí přesunout vlastní výrobu ze zemí s vysokými náklady do zemí východního bloku, kde jsou náklady na výrobu podstatně nižší. Pokud by chtěla ČR přilákat tyto investory, musí vytvářet lepší podmínky k jejich možnému vstupu. To znamená být více houževnatější než její konkurence.

Naše republika měla od pádu komunismu kvalifikovanou, levnou pracovní sílu a ucházející infrastrukturu.. Naše vláda věřila, že je naše hospodářství výkonné a že uspěje v zahraniční konkurenci. Ukázalo se ovšem, že nefungovalo tak, jak by si naši vládní úředníci představovali. České společnosti nebyly dostatečně efektivní, měly málo finančních prostředků, slabou marketingovou expertízu, málo zahraničních kontaktů a v neposlední řadě chyběly firmám manažerské dovednosti. Díky tomu, že se během první poloviny 80. let tyto schopnosti nedostavily, pozastavil se i příliv zahraničního kapitálu v roce 1997. Zahraniční investoři tušili, že je v roce 1997 v České republice nepříznivé prostředí pro investování a příliv kapitálu. Vláda proto reagovala v roce 1998 přijetím investičních pobídek, které zvýhodňují investory v České republice.

2.5.1 Podněty zahraničních investorů pro vstup do České republiky

V této části mé diplomové práce jsem se zaměřil na identifikaci faktorů, které ovlivňují vstup zahraničních investorů do České republiky. Mezi stěžejní faktory, které ovlivňují investory patří:

- regulace státu

- finanční trhy a trhy výrobků
- zaměstnanost a lidské zdroje
- faktory technické
- připravené území a jejich suroviny

2.5.1.1 Regulace státu

Tato regulace zahrnuje regulaci ochrany životního prostředí, státní a místní pobídky a daňové výjimky.

Atraktivnost investování podporují daňové úlevy, které jsou stanoveny v zákoně č. 72/2000 schváleným vládou v únoru 2000. Zákon stanovuje podmínky pro udělování investičních pobídek. Jde především o slevy na dani, úleva na clu a také při platbě DPH.

Investiční pobídky jsou konzultovány se zástupci Evropských orgánů a dochází tak k větší důvěryhodnosti ČR a jejího podnikatelského prostředí.

Každý investor by měl být obeznámen co nejdůkladněji s územními plány, které by měly stanovit určité limity a bariéry pro jednotlivá území s odlišným stupněm ochrany životního prostředí. Měly by být jasně nastaveny i sankce za jeho porušování. Aby docházelo k většímu přílivu zahraničního kapitálu, je nutné zlepšit investiční klima. Nedostatky jsou především v legislativě a v soudnictví. Rozšířená byrokracie a pomalá jednání soudu nezlepšují podmínky pro investování. Je tedy nutné tyto problémy co nejdříve odstraňovat.

Je velmi důležité, aby se do ČR nebáli vstoupit především malí a střední investoři. Zaujímají v zemích EU až 60% hrubého domácího produktu. Příchody těchto menších investorů je nesmírně důležitý, protože potenciál velkých investorů se vyčerpal díky ukončení privatizace. Díky snižování investiční aktivity státu na počátku 21. století musela vláda reagovat změnami v podnikatelském a investičním prostředí České republiky. Jako hlavní cíl si

zvolila zlepšení transparentnosti pro podnikání a zvýšit konkurenceschopnost celé ekonomiky vůči okolním zemím.

Pokud chce Česká republika zůstat atraktivním příjemcem zahraničního kapitálu, musí své investiční prostředí neustále zlepšovat. A nejen díky velké konkurenci v celé Evropě. Investoři investují jen tam, kde cítí příznivé podmínky a příznivý vývoj investičního prostředí. Je nutné mít transparentní prostředí, které rychle reaguje na potřeby investorů s možností rychlé realizace investičního záměru. Je nutné mít kvalifikovanou pracovní sílu a možnost nákupu produktů a služeb pro svou činnost.¹⁴

2.5.1.2 Finanční trhy a trhy výrobků

Každého investora především zajímá dostupnost dlouhodobého financování, vzdálenost větších trhů, zázemí dodavatelů. Výběr volí tak, aby měl co nejlepší polohu pro prodej svých produktů či služeb. Vyhledávají ekonomicky silné a stabilní trhy a také trhy s budoucí poptávkou.

Zázemí dodavatelů

Každé zázemí dodavatelů je charakterizováno jako soubor subdodavatelů, kteří zajišťují dodávky materiálů pro bezproblémovou výrobu. Každý investor uvítá velké množství domácích dodavatelů.

Agentura CzechInvest podporuje subdodavatele. Hlavním cílem je navázat kontakty mezi českými subdodavateli a nadnárodními společnostmi, které investují v ČR. Do programu je přihlášeno přes 1 000 českých subdodavatelských společností.

¹⁴ Zákon č. 72/2000 o investičních pobídkách ze dne 24.2.2000, (on-line),
Přístup z internetu:
http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP72-2000.pdf

Financování dlouhodobé

Je spojeno s dobře fungujícím bankovním sektorem. Dalším důležitým faktorem je fungování silných zahraničních institucí. Pro každého investora je výhodnější, když jedná se svým zahraničním partnerem na bankovním trhu v České republice. Takové působení je motivačním faktorem při výběru lokality investorem pro jeho podnikání v ČR.

Česká republika má velmi rozvinutý systém finančního zprostředkování. V porovnání s evropskými státy je ale kapitálová síla finančních institucí České republiky podprůměrná. Struktura finančního systému se blíží evropským zemím.

Trh kapitálu

Datování vzniku trhu kapitálu v České republice bylo spojeno s kupónovou privatizací. Privatizace proběhla ve dvou vlnách v roce 1993 a 1995. Poté došlo k harmonizaci a standardizaci s legislativním rámcem EU. V budoucnu je možné očekávat ještě větší konkurenční tlaky a bude potřeba hledat další možné komparativní výhody při začleňování ČR do evropských struktur. V současné době je nízká emisní aktivita a prvotní emise nepůsobí jako zdroj financí pro akciové společnosti.

Bankovní sektor

V České republice je vytvořen bankovní sektor s komerčními bankami a pobočkami zahraničních bank. Hlavní úlohu v sektoru nabyly zahraniční kapitál ze zemí s vyspělou ekonomikou. Bankovní sektor má rozhodující postavení ve struktuře finančního sektoru ČR.

2.5.1.3 Zaměstnanost a lidské zdroje

Lidské zdroje jsou významným faktorem pro výběr lokality zahraničním investorem. Pro investora jsou stěžejní tyto faktory:

- mzdové náklady

- demografie
- výdaje na zaměstnanost
- kvalifikovaná práce
- nekvalifikovaná práce
- výdaje na vědu a výzkum
- existence technické univerzity

Kvalifikovanou a nekvalifikovanou práci lze členit na dostupnost práce a pracovních sil. Pokud jde o dostupnost kvalifikované práce, tak jde o pracovní místa s nutnou kvalifikací pracovníků v daném oboru. Jestliže jde o nekvalifikovanou práci, tak tu lze rozčlenit na některé pomocné práce bez nutnosti kvalifikace. Zahraniční investor má možnost žádat od pracovních úřadů úhradu nákladů spojených se zvýšením kvalifikace svých zaměstnanců, pokud dochází ke změnám ve výrobě. Dalším důležitým faktorem jsou mzdové náklady z hlediska využívání výrobního faktoru práce. Nákladovou složkou na zaměstnance jsou výdaje na zaměstnanost. Díky rozdílům mezi regiony dochází také k odlišným průměrným mzdám. Tímto krokem může být kladně či negativně ovlivněna konkurenční výhoda investora v daném regionu.

Demografický profil

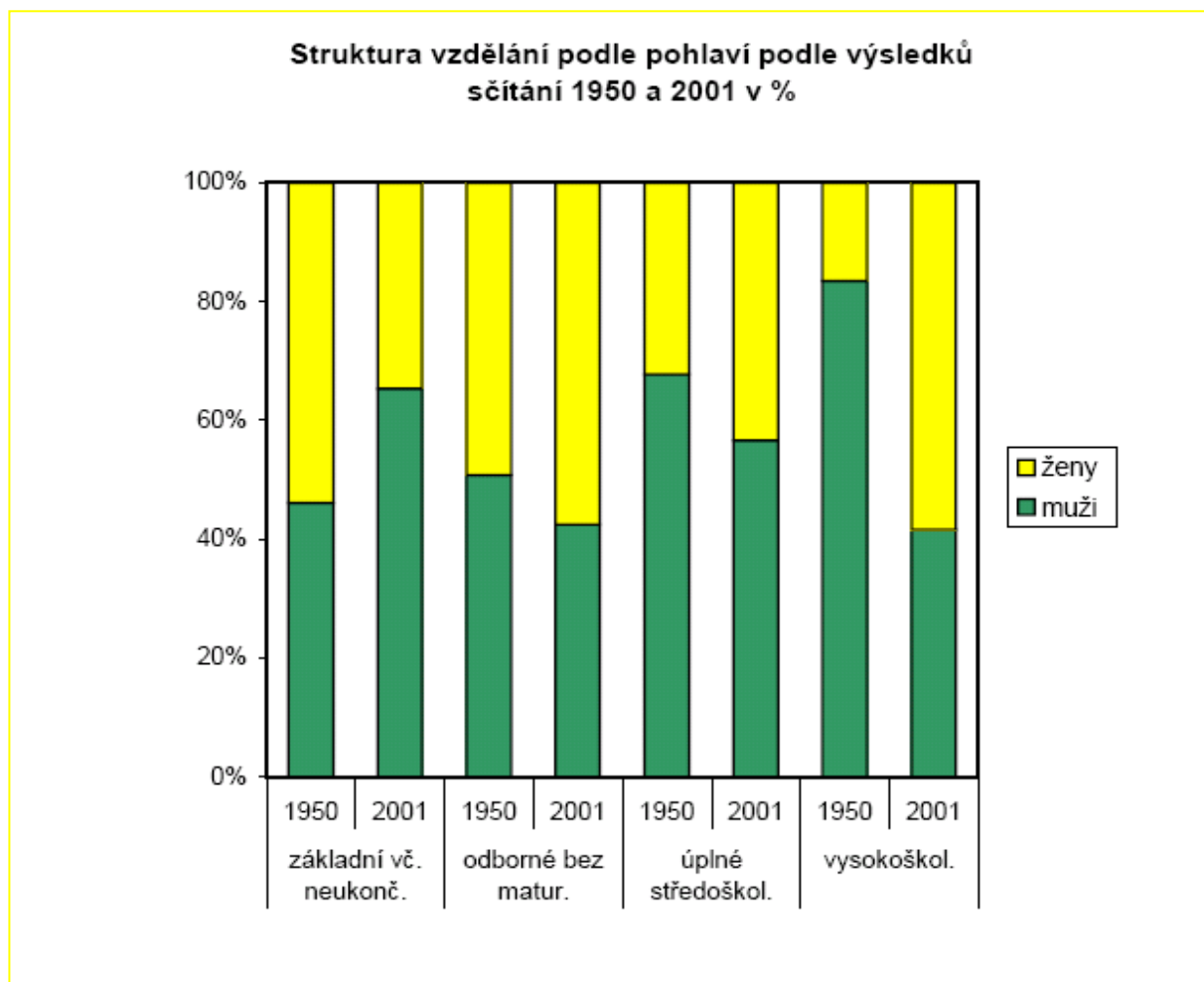
„Podle výsledků předběžné statistické bilance činil počet obyvatel České republiky k 31. prosinci 2006 celkem 10 287 189. Přirozený přírůstek dosáhl 1,4 tisíce osob, přičemž naposledy byla kladná hodnota přirozeného přírůstku zaznamenána v roce 1993. Přírůstek zahraničním stěhováním činil 34,7 tisíce osob. Celkový počet obyvatel České republiky se nepřetržitě zvyšuje již čtvrtým rokem, avšak až do roku 2005 tomu tak bylo výhradně v důsledku imigrace cizinců. Růst populace v roce 2006 ve výši 36,1 tisíce osob byl nejvyšší od vzniku samostatné České republiky v roce 1993.“¹⁵

¹⁵ Oficiální stránky statistického úřadu ze dne 22.3.2007, (on-line), Přístup z internetu: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/coby032207.doc>

Vzdělanost

Vzdělanost a vzdělávání je pro Českou republiku a ostatně i pro jiné státy velkým problémem. V progresivních zemích chybí fundovaní odborníci a vědci. U nás je problém především ve výdajích na školství, výzkum a vědu. Většina odborníků odchází pracovat do zahraničí. Klesá také počet unikátních nápadů a jsem v tomto směru i za Maďarskem a Polskem. Naše univerzity příliš nespolupracují s firmami a na vysokoškolský výzkum jdou stejné finance od společností jak od státu. V ČR se neinvestuje do lidí a ani do vzdělání. V zahraničí v tvrdé konkurenci obstojí pouze ty nejvzdělanější státy. Úspěch je vždy zakotven na lidech a jejich kvalitách. Dle statistik je u nás méně vysokoškoláků než u našich sousedů. Je zcela zřejmé, že se bude muset Česká republika zamyslet nad tím, jak tuto tristní situaci zlepšit a zajistit zvýšení vzdělanosti, aby nedošlo k tomu, že budeme bráni jen za levnou pracovní sílu.

Graf č.1: Struktura vzdělání podle pohlaví podle výsledků sčítání 1950 a 2001 v %

Pramen: Český statistický úřad – přístup z internetu

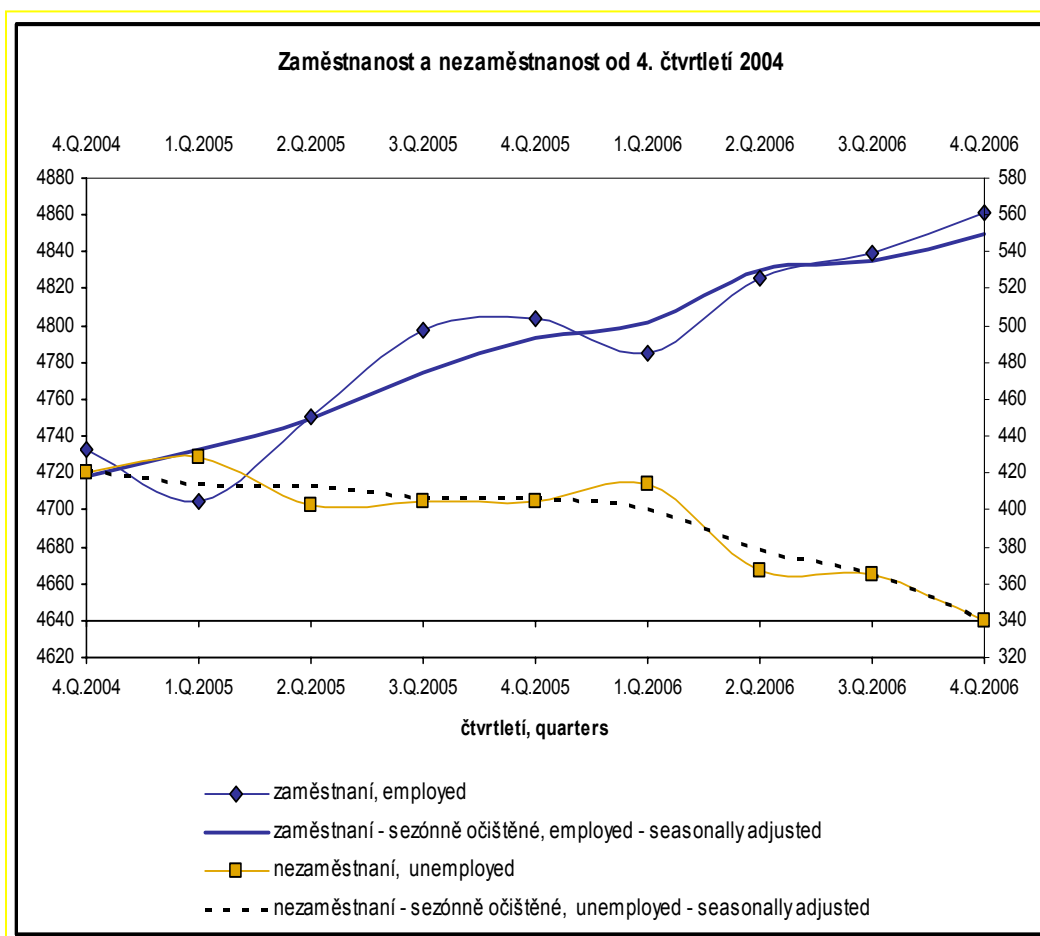
[http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/F6002AACFA/\\$File/411303a2.pdf](http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/t/F6002AACFA/$File/411303a2.pdf)

f

Výdaje na zaměstnanost

„Předběžné výsledky za 1. čtvrtletí 2007 potvrzují růst celkové zaměstnanosti, když se průměrný počet zaměstnaných, očištěný od sezónních vlivů, zvýšil proti 4. čtvrtletí roku 2006 o 23,9 tis. osob, tj. o 0,5 %. Celkový počet zaměstnanců je ke konci roku 2006 4 057,2 tis. Celkový počet podnikatelů je 788,8 tis. Míra zaměstnanosti mužů vzrostla na 74,2% a u žen na 57%.“¹⁶

Graf č. 2: Vývoj zaměstnanosti od 4. čtvrtletí 2004

Pramen: Český statistický úřad - přístup z internetu:

(www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/gzam020607.xls)

¹⁶ Oficiální stránky statistického úřadu ze dne 22.3.2007, (on-line), Přístup z internetu: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/czam050407.doc> ze dne 4.5.2007

2.5.1.4 Technická infrastruktura

Naše republika má jednu nejhustších silničních a železničních sítí ve střední Evropě. Je u nás dostatečný počet letišť pro veřejný provoz a má také dlouhou vodní cestu s přímým spojením se Severním mořem. Velmi vospěla infrastruktura je pozitivním signálem pro budoucí investory.

Vospělá infrastruktura je důležitá pro hospodářský rozvoj území a jeho životního prostředí. Pokud by nebyla infrastruktura dostatečně pružná, mohla by odradit budoucí investory od možné investice. Například nemožnost napojení na dálniční síť může být pro investora dostatečným impulsem pro ukončení zájmu o daný region. Je tedy potřeba dopravní infrastrukturu neustále zlepšovat a udržovat tak vysokou šanci uskutečnění budoucí investice.

Silniční a železniční doprava

Dálniční síť není u nás příliš hustá a technický stav není optimální. Údržba silnic je zanedbaná a nedostatečná a to díky nedostatku financí pro jejich údržbu.

Pro investory je důležité napojení na dálniční síť a rychlostní komunikace, na silniční napojení hraničních přechodů a tranzitní provoz a kvalitní spojení s většími průmyslovými centry.

Hustota silnic je srovnatelná se státy EU, naopak hustota dálnic a rychlostních silnic je velmi řídká. Silnice nejsou stavěny tak, aby byly schopny zvládnout růst silniční dopravy. Velká část významných silnic je ve špatném stavu a u ostatních silnic je stav ještě horší. Vzhledem k velkému nárůstu silniční dopravy, není možnost adekvátně provádět opravy a stav silnic, přesevším ostatních se nadále zhoršuje. Dochází také k neustálému zhoršování ovzduší díky neudržitelnému rozvoji v dopravě.

Železniční doprava je u nás naopak na vysoké úrovni co do hustoty a řadí se na přední místo v Evropě. Je to důležité pro přilákání investorů a to především díky provázání vnitrostátních železničních uzlů s mezinárodními.

Hlavním nedostatkem je nekvalitní spojení stěžejních železničních koridorů na evropskou železniční síť. Došlo k modernizaci v podobě zařazení nejdůležitějších tratí do čtyř železničních tranzitních koridorů. Jejich určení je k přestavbě na technické parametry, které zajišťuje kvalitnější propojení s okolními zeměmi. Díky modernizaci koridorů dochází ke zvýšení rychlosti a bude umožněn provoz železničních nákladních vlaků s tonáží na nápravu 22,5 tuny.

Vodní a letecká doprava

Naše republika je smluvně vázána Evropskou dohodou o vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu. Zavazuje ČR k rozvoji 4. multimodálního koridoru, do kterého patří mimo jiné i labsko-vltavská cesta. Tato vodní cesta je jediná využitelná pro mezinárodní dopravu.

Letecká doprava v posledních letech prožívá velký růst a objem přepravy se neustále zvyšuje. Letecká doprava je především zaměřena na zdokonalování systému řízení a zabezpečení letového provozu.

Nynější dopravní síť v naší republice patří co se týče hustoty mezi vyspělé státy Evropy, ale její technický stav vůbec neodpovídá současným a hlavně budoucím potřebám ekonomiky. Slabé investování do dopravy a velký nárůst všech vozidel, vlaků, lodí a letadel absolutně nestačí na zajištění potřebných úprav a oprav.

Hlavními prioritami je modernizace a budoucí rozvoj všech železničních tratí a silnic. Dojde i k investičním podporám s mezinárodní účastí. Musí dojít ke sladění s evropskými mezinárodními standarty, aby tak mohl dojít k propojení zemí Evropské unie.

2.5.1.5 Připravené území a jejich suroviny

Poloha naší země ve střední Evropě je strategická a nejen pro zahraniční investory. Česká republika má důležitou pozici při spojování cest s ostatními částmi Evropy. Čerpá prostředky z fondu Evropské unie pomocí nichž buduje a modernizuje dopravní infrastrukturu, aby se stala součástí všech důležitých dopravních uzlů.

Pokud si investor vybírá určitý region pro svou investici, je pro něj důležitým faktorem vybavenost surovin. Například vybavenost nerostného bohatství v blízkosti subdodavatelů různého materiálu je pro něj velmi důležitá.

Základna surovin v ČR

V České republice není surovinový ráj a zdroje jsou vyčerpitelné. Výjimkou je pouze dřevo, které je z českých lesů téměř nevyčerpitelné. Většina surovin se pro náš průmysl dováží, což znamená přirozenou závislost na celosvětovém trhu se všemi jejími důsledky.

Díky vstupu do EU došlo k otevření trhu s energií a došlo k cenovému poklesu.

Trh s nemovitostmi

Pokud dochází k výběru pozemků pro podnikání, je potřeba vycházet z využitelnosti daného území. Tyto uspořádání jsou řešeny v územních plánech, kde jsou vyznačeny také rozvojové plochy. Jejich členění je následující:

- nynější průmyslové zóny – území s kompletní vybaveností inženýrskými sítěmi a budovami pro výrobu
- území připravené k podnikání – je v majetku obecního úřadu a je určeno k průmyslové výstavbě s připravenými inženýrskými sítěmi
- plochy výrobních aktivit – v majetku více majitelů bez připojení inženýrských sítí

Od kvality daného pozemku se odvíjí jeho cena. Závisí to na mnoha faktorech jakými je přivedení inženýrských sítí nebo dle vlastníka. Všichni investoři si vybírají dle ceny a vybavení pozemku, nabídce a domluvě.

Pokud se nachází nemovitost ve městě, je její cena několikrát vyšší než na venkově. Vše závisí na nabídce a poptávce na trhu. Ceny nemovitostí neustále stoupají a stále se prohlubuje rozdíl mezi cenou ve městě a na venkově.

U průmyslových areálů stále trvá velký rozdíl mezi nabídkou a poptávkou. Dochází k nabídce nekvalitních a zastaralých provozů, malé množství kvalitních hal. Naopak je v České republice široká nabídka pozemků na zelené louce, řada investičních zón vybudovaných za přispění státu. Stále se zlepšuje možnost skladovacích prostor v logistických center a roste i jejich poptávka.

Co se týče pozemků v České republice, tak je stěžejním předpokladem jejich využitelnost, prodejnost a cena. Pokud jde o pozemky pro industriální a komerční využití, tak je nabídka vyšší než poptávka.. Toto ovšem neplatí pro pozemky pro obchodní centra. Nabídka pozemků v investičních zónách se neustále zvyšuje. Stěžejní dopad na nabídku a ceny má velký příliv pozemků ve vlastnictví obcí, kde došlo k investicím pomocí státních dotací někdy i za 1,- Naopak je velký nedostatek komerčních prostor v hlavním městě, i když dochází k částečnému uvolňování.

Základem investiční nabídky každého státu jsou průmyslové zóny. Je potřeba si toto uvědomit a umísťovat investiční projekty v oblasti průmyslu. Agentura CzechInvest se snaží poskytovat investorům nabídku co nejširší a nejkvalitnější. Tím pádem se zvyšuje šance ČR uspět v tvrdém konkurenčním boji o zákazníka.

Vláda přijala a schválila zákon Programu na podporu rozvoje průmyslových zón. Tento program se skládá ze souboru pravidel a nařízení spolupráce státu a obcí, a krajů. Díky této spolupráci bude možné čerpat veřejné prostředky na investiční činnost pro průmyslovou výstavbu. Nově přicházející investoři

mohou využít nabídky nezainventovaného pozemku, ale i zároveň investičně připravené území, kde bude možné ihned zahájit výstavbu.

Takto připravené území je zapsáno v databázi průmyslových nemovitostí, která je zpřístupněna na webové stránce agentury CzechInvest. Investor zde nalezne všechny zapsané průmyslové zóny, pozemky, areály a objekty vhodné pro podnikání.

„Od roku 1998 do konce roku 2005 bylo podpořeno 92 průmyslových zón, kde již investovalo přes 350 nových podniků, které zde zaměstnaly dohromady víc než 50 tisíc lidí. O úspěchu tohoto programu svědčí také skutečnost, že většina podpořených zón je již plně obsazena investory. Dle pravidelné statistiky obsazenosti zón podpořených ze státního rozpočtu jsou v průměru plochy obsazeny ze 78 %.“¹⁷

2.6 Atraktivita České republiky – SWOT analýza

Vstup investora může ovlivnit řada faktorů. Pomocí SWOT analýzy jsem shrnul silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby pro investování v České republice.

Silné stránky

- dovoz technologií bez cel a daní
- investiční pobídky
- kvalifikovaná práce
- levná pracovní síla
- hustá železniční, silniční, letecká a vodní síť
- strategická poloha
- slevy na dani
- program s databází českých subdodavatelů

¹⁷Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:

<http://www.czechinvest.org/p>

Slabé stránky

- slabá podpora vědy a výzkumu
- málo nerostných surovin
- špatný stav silnic
- neprovázanost univerzit a firem
- málo lidí s vysokoškolským vzděláním
- opotřebenění železnic
- pomalá legislativa a soudnictví
- slabá kvalita průmyslových areálů

Příležitosti

- rozšíření železničních koridorů
- větší harmonizace zákonů s EU
- rozvoj dálnic
- pokles cen v neatraktivních lokalitách

Hrozby

- značné kolísání cen surovin
- neustálé zdražování stavebních prací
- stárnutí obyvatel
- vzrůstající korupce
- byrokracie

2.7 Hodnocení agentury CzechInvest

Do hodnotících kritérií bylo zařazena velikost uskutečněných zahraničních investic, úspěšnost skončených projektů, marketingová strategie, kvalita informací a efektivnost. Agentura si stále udržuje vysokou kvalitu a prestiž mezi ostatními agenturami, které se zabývají podporou přímých investic. Je to i díky tomu, že CzechInvest má skvěle zpracovaný systém investičních pobídek

v ČR, který neustále zdokonalují a získávají tak stále větší zájem investorů i v tak velké konkurenci.

CzechInvest má za úkol propagovat naši republiku v zahraničí jako jednu z nejlepších míst pro přijetí přímých zahraničních investic do výrobního sektoru. Podporuje a vytváří nové průmyslové zóny, podporuje domácí dodavatelské sítě a klade velký důraz na zvyšování kvalifikace pracovních míst. Agentura je příspěvkovou organizací ministerstva průmyslu a obchodu a hlavním cílem je navyšování konkurenceschopnosti české ekonomiky ve světovém hospodářství.

2.7.1 Hlavní cíle

- neustálé zvyšování přílivu přímých zahraničních investic
- podporovat restrukturalizaci ČR
- zvyšovat kvalitu investičního
- využití kohézních a strukturálních fondů EU
- maximalizace ekonomických efektů PZI

2.7.2 Hlavní činnosti

- zisk údajů – detailní zajištění údajů o klíčových sektorech českého hospodářství
- informace – o průmyslových pozemcích, o dodavatelích, o investičních pobídkách
- podpora při uskutečnění investice – každý investor dostane manažera projektu, který detailně zná vybraný sektor
- správa databáze – agentura spravuje největší databázi průmyslových nemovitostí v ČR.
- podpora českých subdodavatelů - na jedné straně jde o zvýšení výkonnosti hlavních místních dodavatelů, jelikož ČR je konečnou stanicí pro investice řady nadnárodních společností. Jde o cílený program

dotovaný EU v rámci programu PHARE. Na druhé straně jde o podporu subdodavatelů, která obnáší setkání dodavatelů s odběrateli a využívá rozsáhlé znalosti o dodavatelích České republiky v celém odvětví.

Každý nový investor dostává pomoc od agentury při získávání možných nových dodavatelů jako je součástí standardního balíčku.

- zakládání společných podniků
- víza a povolení – dlouhodobé a krátkodobé, pracovní povolení
- pomoc při reinvesticích – agentura nabízí svým klientům pestrou škálu služeb v oblasti další péče v samotném Programu CzechInvestu

Zaměstnanci, kteří se starají o následnou péči svých klientů oslovují významné zahraniční investory, kteří již na území ČR působí a pomáhají jim s jejich re-investičními plány.

Dochází také k zlepšování investičního a podnikatelského prostředí, rozvoj lidských zdrojů, legislativy a péči o investory.

- podporovat podnikání a zastoupení v regionech

2.8 Investiční pobídky

Celý proces investičních pobídek je sestaven tak, aby je mohli využívat jak domácí, tak i zahraniční investoři a to za stejných podmínek. Od roku 2000 nabyt účinnosti nový Zákon o investičních pobídkách, který souvisí s investicemi do výrobního sektoru. V roce 2002 jde o podporu při poskytování investic v sektoru strategických služeb a technologických center.

Zákon o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Upravuje všeobecné podmínky pro poskytování investičních pobídek, postup při poskytování investičních pobídek a výkon státní správy s tím související.

Investičními pobídkami se rozumí

- slevy na daních z příjmů podle zvláštního právního předpisu
- převod technicky vybaveného území za zvýhodněnou cenu
- hmotná podpora vytváření nových pracovních míst podle zvláštního právního předpisu
- hmotná podpora rekvalifikace zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu

Převod pozemků podle zvláštního právního předpisu, evidovaných v katastru nemovitostí jako zemědělské pozemky a převod ostatních druhů pozemků, a to za ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu účinného ke dni uzavření smlouvy o převodu. Zvláštní zákony omezující převody pozemků ve vlastnictví České republiky tím nejsou dotčeny. Zákon o investičních pobídkách neumožňuje posun odpisů, opravných položek k pohledávkám a odpočtu kumulované daňové ztráty do období po skončení platnosti daňových slev. Zákon současně zakazuje obchodní transakce vedoucí ke snižování daňového základu či zvyšování daňové ztráty.

Na základě Zákona o investičních pobídkách č. 72/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, platné od 1.5.2004

2.8.1 Typy pobídek

- sleva na dani z příjmu právnických osob – úplná sleva na dani až po dobu 10 let, částečná sleva na dani až po dobu 10 let
- hmotná podpora vytváření pracovních míst
- hmotná podpora školení a rekvalifikace
- poskytnutí pozemku vybaveného infrastrukturou za zvýhodněnou cenu
- převod pozemku ve vlastnictví státu za zvýhodněnou cenu

Hlavní a nejdůležitější pobídkou je úplná sleva na dani z příjmu právnických osob pro výrobní společnosti až na dobu 10 let. Aby došlo k zisku způsobilosti pro takovou pobídku, je nutné založit nový právní subjekt.

Společnosti, které již existují a také fyzické osoby, které rozšiřují své investice mohou zažádat o částečnou slevu na dani z příjmu právnických osob také po celou dobu 10 let.

Ten, kdo chce uplatnit slevu na dani, musí splnit podmínky pro udělení investičních pobídek. Musí to ale být maximálně do 3 let od data udělení pobídek. Po 3 letech dojde k daňové úlevě automaticky bez ohledu na hospodářský výsledek firmy.

Pokud investor splnil podmínky pro udělení investičních pobídek do 2 let, má možnost počkat do třetího roku od udělení pobídek a začít své daňové prázdniny až v tomto zdaňovacím období.¹⁸

2.8.2 Program pro podporu tvorby nových pracovních míst

„Pro projekty nad 10 mil. Kč a uskutečněné v regionech, ve kterých je, nebo v průběhu posledního roku byla průměrná míra nezaměstnanosti, o 50 % vyšší než je průměrná míra nezaměstnanosti v ČR, mohou investoři žádat o podporu podle Programu pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností. Program byl schválený vládou ČR Usnesením č. 566/2004 dne 2. 6. 2004 novelizovaným Usnesením č. 287/2006 ze dne 22. března 2006.

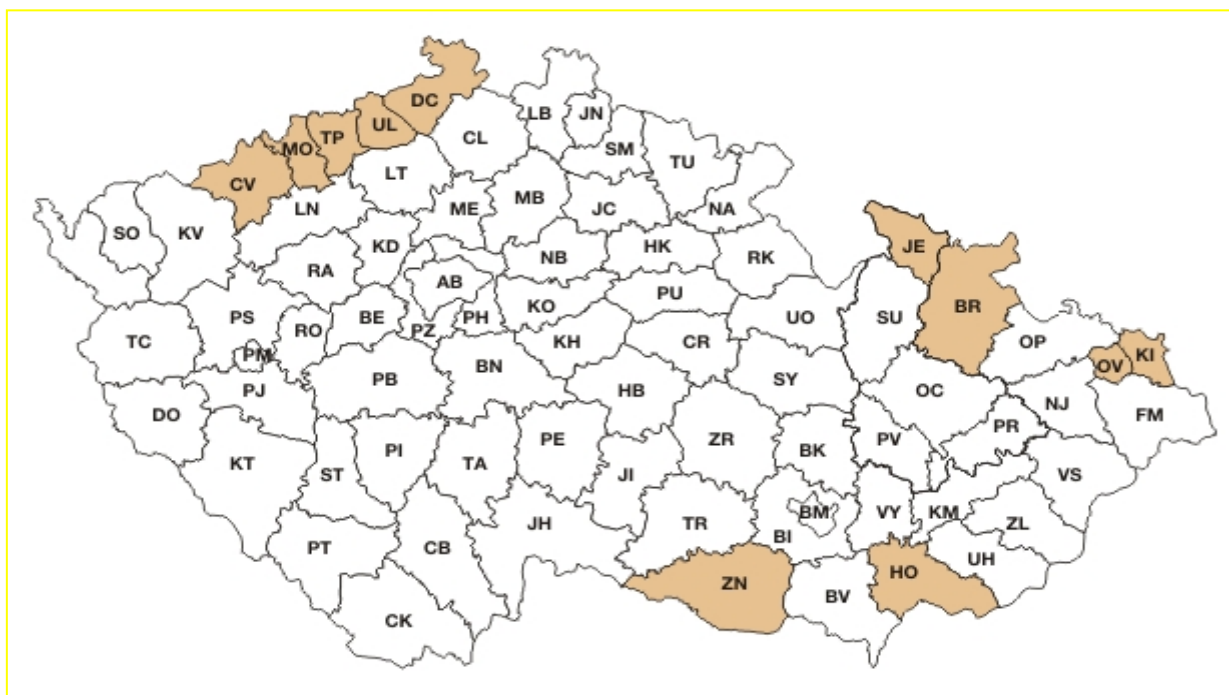
¹⁸ Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách ze dne 24.2.2000, (on-line), Přístup z internetu:
http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP72-2000.pdf

2.8.3 Nabízené formy podpory

Finanční podpora na tvorbu nových pracovních míst - až 200 tis. Kč na jedno nové pracovní místo. Celková hodnota této finanční podpory nesmí překročit 40 % (resp. 60 % u malých a 50 % u středních podniků) z uznatelných nákladů jimiž jsou dvouleté hrubé mzdy zaměstnanců.

Tabulka 3: Podmínky pro kvalifikaci

Typ projektu	<ul style="list-style-type: none">• průmyslová výroba• centra zákaznické podpory (např. call centra)• centra sdílených služeb
Min. výše investice	10 mil. Kč
Min. počet nově vytvořených prac. míst	10
Financování projektu z vlastních zdrojů příjemce	5 mil. Kč

Graf č. 3: Nejvyšší nezaměstnanost v ČR

Vyznačené okresy splňují podmínku nezaměstnanosti alespoň o 50 % vyšší než je průměr ČR a investice v nich alokovaná tak může být při splnění ostatních podmínek podpořena podle tohoto programu.¹⁹

Finanční podpora na rekvalifikaci nebo školení zaměstnanců - až 35 % nákladů na školení - max. 30 tis. Kč na jednoho zaměstnance

Nabídka podpory připravených pozemků za výhodnou cenu

Tato nabídka podporuje výstavbu nových průmyslových zón. Tato podpora je poskytnuta díky dotacím na výstavbu technické infrastruktury. Každý investor tak získá zajímavé pozemky pro svou investici, v neposlední řadě také možnost výhodného převodu pozemků vlastněných státem v závislosti na souhlasu majitelů pozemků s tímto výhodným převodem.

2.8.4 Národní program podpory zón

„Program na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury je zaměřený především na podporu rozvoje strategických průmyslových zón (pro strategického investora), dále pak na projekty výstavby, regenerace nemovitostí pro podnikání, včetně příslušné infrastruktury pro většinou již známé investory.

Cílem **Programu na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury** je stimulovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a k zlepšení investičního a životního prostředí. Program je zaměřen na podporu projektů realizovaných ve všech hlavních fázích životního cyklu nemovitosti, tj. projektů přípravy, výstavby, rozvoje i regenerace nemovitosti.

¹⁹ Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:

<http://www.czechinvest.org/program-ptnpm>

Tabulka 4: Základní charakteristiky programu na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Základní charakteristiky:	
<p>Kdo může žádat (příjemci podpory)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • územní a samosprávné celky a jejich svazky • rozvojová společnost, podporovaný podnik
<p>Kolik lze získat na jeden projekt (forma a výše podpory)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • přímé dotace • dotace na hrazení úroků z bankovních úvěrů • dotace na hrazení splátek jistiny z bankovních úvěrů formou návratné finanční výpomoci • výše podpory - Nákladová mezera (rozdíl mezi náklady na přípravu projektu a výnosy z něj) - liší se podle typu projektu a příjemce podpory - zpravidla ve výši 46 % uznatelných nákladů, 75 % u některých projektů měst a obcí, v případech rozvoje, regenerace, či výkupu u Strategického podnikatelského parku až 100 % uznatelných nákladů • výše podpory na marketing a management podnikatelských nemovitostí - podpora je poskytována formou dotace v maximální výši 400 000 Kč na úhradu až 80 % účelně vynaložených nákladů spojených s

Základní charakteristiky:

	účastí na školení, s pořízením technického a programového vybavení s přípravou a pořízením marketingových materiálů
Na co lze získat podporu (podporované aktivity)	<ul style="list-style-type: none">• výstavba a rekonstrukce objektů - příprava a realizace výstavby nebo rekonstrukce podnikatelských objektů včetně související infrastruktury• marketing a management podnikatelských nemovitostí - školení zajišťované určenou organizací, nákup technického vybavení, programového vybavení, pořízení a příprava marketingových materiálů podnikatelských nemovitostí• podnikatelské parky - příprava a realizace podnikatelského parku - realizace nové zainvestované plochy včetně související technické a dopravní infrastruktury nebo zvýšení kvality a rozvoj stávajícího podnikatelského parku• regenerace nevyužívaných území - brownfieldů - příprava a realizace projektu regenerace brownfieldů - přeměna podnikatelské nemovitosti ve stavu brownfield na podnikatelský park nebo podnikatelský objekt
Jaké výdaje je možné podpořit	<ul style="list-style-type: none">• kupní cena nemovitostí• projektová příprava a dokumentace

Základní charakteristiky:

(způsobilé výdaje)	<ul style="list-style-type: none">• technická a dopravní infrastruktura• příprava území (HTÚ, přeložky, demolice, odstranění ekologických zátěží atd.)• výstavba či rekonstrukce podnikatelských objektů
Specifika a omezení	<ul style="list-style-type: none">• projekt je v souladu s platnou územně plánovací dokumentací• nemovitost příjemce dotace• velikost území podnikatelského parku min. 5 ha• uživatel nemovitosti spadá do oboru zpracovatelského• průmyslu v oborech strategických služeb, v technologických centrech, vědeckotechnických parcích a v oblasti výzkumu a vývoje a souvisejících služeb• příjemce dotace není odpovědný za stav nemovitostí, které jsou předmětem projektu regenerace podnikatelské nemovitosti

Podnikatelská nemovitost - pozemek nebo budova včetně příslušné infrastruktury, která je určena podporovanému podniku, zahrnující podnikatelské parky a podnikatelské objekty.

Podnikatelský objekt - a) výrobní hala, případně s funkčně propojenou nebo integrovanou skladovou, technickou a administrativní částí, b) administrativní nebo jiní budova určená pro podporovaný podnik.

Podporovaný podnik - a) podnik působící převážně v oboru zpracovatelského průmyslu nebo v oblasti strategických služeb a technologických center, b) subjekt působící převážně v oblasti výzkumu a vývoje, c) podnik podnikající v energetických odvětvích na základě licence.

Podnikatelský park - ucelené území vymezené v územně platné plánovací dokumentaci jako území současně zastavěné převážně objekty pro průmyslovou výrobu, obchod, služby nebo jako zastavitelné území vhodné převážně pro umístění průmyslové výroby, obchodu, služeb. Za podnikatelský park se považuje též území, na kterém lze umístit objekty pro průmyslovou výrobu, obchod a služby na základě pravomocného územního rozhodnutí.

Rozvojová společnost - a) právnická osoba, jejímž převažujícím předmětem podnikání jsou, nebo k termínu dokončení projektu budou, živnosti přímo související s rozvojem a prodejem nebo pronájmem nemovitostí na území ČR, b) instituce s majoritní účastí státu, obce nebo kraje, která předloží záměr na realizaci strategického projektu nebo projektu v oblasti výzkumu a vývoje.

Nákladová mezera - rozdíl mezi uznatelnými náklady na realizaci projektu (včetně tržní ceny projektu před jeho zahájením) navýšenými o přiměřený zisk a tržní hodnotou (cenou obvyklou tohoto projektu po jeho dokončení).

Brownfield - nemovitost (pozemek, objekt, areál), která není efektivně využívána, je zanedbána a případně i kontaminována; vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční či jiné aktivity.²⁰

²⁰ Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:

<http://www.czechinvest.org/nppz>

2.8.5 Program – Nemovitosti

„Program Nemovitosti umožňuje získat finanční podporu na přípravu podnikatelských zón, regeneraci nevyužívaných území, relokaci firem, rekonstrukci staveb a částečně i na výstavbu nájemních objektů v sektoru zpracovatelského průmyslu a souvisejících služeb.

Cílem programu Nemovitosti je podněcovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury, a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a ke zlepšení investičního a životního prostředí České republiky. Program je zaměřen na podporu projektů realizovaných ve všech hlavních fázích životního cyklu nemovitosti, tj. projektů přípravy, výstavby, rozvoje i regenerace nemovitostí, přičemž důraz bude kladen zejména na regeneraci nemovitostí.

Žádosti o dotaci je nutné podávat ve dvou stupních:

1.Registrační žádost, na jejímž základě bude posouzena přijatelnost žadatele včetně jeho ekonomické situace vzhledem k finanční náročnosti projektu a po věcné stránce obsah a přijatelnost plánovaného projektu.

2.Plná žádost, kterou bude muset žadatel podat ve stanovené lhůtě od podání žádosti registrační a která by měla obsahovat všechny náležitosti a přílohy nutné pro detailní posouzení projektu a jeho doporučení ke schválení.

Tabulka 5: Základní charakteristiky programu Nemovitosti

Základní charakteristiky:	
Kdo může žádat (příjemci podpory)	<ul style="list-style-type: none">• územní samosprávné celky a jejich svazky• podnikatelské subjekty

Základní charakteristiky:

Kolik lze získat na jeden projekt
(forma a výše podpory*)

- dotace
- % z nákladů projektu (způsobilých výdajů)
- podle typu projektu a příjemce podpory, zatím je výše stanovena na: 50 % způsobilých výdajů pro malé a střední podniky, do 50% pro územní samosprávné celky
- v případě komerčních projektů je výše podpory navíc omezena výší nákladové mezery
- po projednání v Evropské komisi a notifikaci programu: 100 % způsobilých výdajů v případě projektu regenerace zóny, ujasnění formy podpory výstavby nájemních objektů, ujasnění účasti velkých podniků jako možných příjemců podpory

Na co lze získat podporu
(podporované aktivity)

- podnikatelské zóny (min. 2 ha):
příprava zóny - realizace nové zainvestované plochy včetně související technické a dopravní infrastruktury nebo zvýšení kvality a rozvoj stávající podnikatelské zóny;
regenerace zóny - přeměna brownfieldu na podnikatelskou zónu
- objekty (min. 500 m² podlahové plochy): výstavba nájemního objektu - stavba nového objektu určeného k

Základní charakteristiky:

	<p>pronájmu; rekonstrukce objektu - přeměna objektu z brownfieldu na objekt sloužící k podnikání</p> <ul style="list-style-type: none">• projektová příprava: vyhotovení projektové dokumentace - samostatný dotační titul zaměřený na vytvoření dokumentace projektu výstavby, rekonstrukce nebo regenerace podnikatelské nemovitosti• relokace firmy: přemístění malého nebo středního podniku z intravilánu obce pokud je provoz firmy ve střetu s funkčním využitím území nebo výrazně znehodnocuje životní prostředí
<p>Jaké výdaje je možné podpořit (způsobilé výdaje)</p>	<ul style="list-style-type: none">• projektová příprava a dokumentace (může tvořit samostatný projekt)• kupní cena nemovitosti (jen v případě nekomerčních projektů)• technická a dopravní infrastruktura• příprava území (HTU, přeložky, demolice, odstranění ekologických zátěží atd.)• výstavba a rekonstrukce podnikatelských nemovitostí
<p>Specifika a omezení</p>	<ul style="list-style-type: none">• nemovitost ve vlastnictví příjemce dotace• velikost území min. 2 ha, resp. 500

Základní charakteristiky:

	<p>m² podlahové plochy</p> <ul style="list-style-type: none">• soulad s územním plánem• uživatel nemovitosti spadá do oboru zpracovatelského průmyslu nebo technologických center a strategických služeb• příjemce dotace není odpovědný za stav nemovitostí, které jsou předmětem projektu regenerace zóny nebo rekonstrukce objektu• v případě výstavby nových zón bude žadatel muset doložit a prokázat, že v daném místě a čase není schopen obdobnou průmyslovou zónu připravit na ploše brownfields, příp. danou plochu připravit rozšířením stávající zóny
--	---

Zahájení přijímání žádostí do programu Nemovitosti je plánováno na polovinu roku 2007, pro projekty regenerace zóny, z důvodu procesu schvalování Evropskou komisí, až na konec roku 2007.²¹

²¹ Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/nemovitosti>

2.8.6. Negativní dopad investičních pobídek

Objem výroby u zahraničních investorů nezajišťuje finanční plán, ale aktuální stav ekonomiky, díky kterému mají tyto společnosti odbyt. Může tedy dojít k poklesu výroby ze státu. Firmy, které přicházejí na základě investičních pobídek, nechtějí a není ani v jejich zájmu podporovat vývoj a výzkum. Pokud se tak ovšem stane, tak je to díky smlouvy za státem, nikoliv z vlastního popudu a není to příliš pro společnosti rentabilní.

Každá investiční pobídka neúměrně zatěžuje státní rozpočet. Buď přelévají finance od daňových poplatníků k investorům nebo zapříčiňují pokles daňového základu, který díky velkým investicím není malý. Především jde o pobídky ve formě dotací a daňových úlev. Stát při těchto pobídkách působí neefektivně a to v regionálním, tak i na celonárodním trhu. Při poklesu poptávky díky odejmutí peněz zákazníkům na daních, které jsou určeny pro financování investičních pobídek, klesá i investiční aktivita. Díky tomu se kompenzuje přírůstek investic založených pobídkou.

Když se počítá s vyšší efektivností zahraničních investic, které nejsou podpořeny státem, je jasné, že pobídky nebudou ideálním nástrojem pro usměrňování růstu hrubého domácího produktu a pro pokles nezaměstnanosti. Statistiky ministerstva průmyslu a obchodu ukazují, že produkční síla je u zvýhodněných zahraničních investic menší, než je průměr v našem průmyslu a dochází také k jejímu neustálému snižování.

Co se týče rentability vlastního kapitálu, tak je úspěch investorů s pobídkami o něco větší a úspěšnější než je celorepublikový průměr. Naše společnosti se rapidně zlepšují a investoři s pobídkami stále klesají tak jako u ukazatele rentability vlastního kapitálu. Efektivita investiční podpory je relativní a závisí na tom, co naše vláda od příchodu zahraničních investorů očekává. Závisí také na formulaci okruhu nákladů této podpory. Vláda má totiž nejen fiskální ale také vedlejší náklady, které jsou jen těžko měřitelné jako je například byrokracie, dobývání renty, apod.

Každá pobídka nemusí zákonitě vést k poklesu nezaměstnanosti a ani k ekonomickému růstu. Efekt samotné částky pobídky neovlivní HDP a ani nezaměstnanost. Pokud nebude mít zahraniční investor u nás pobídku, bude investovat v jiné zemi v které pobídku dostane. Úspory tedy poputují tedy jinam a nebudou investicí v ČR, což bude mít vliv na HDP a nezaměstnanost. Pokud dojde k snížení nezaměstnanosti a zvýšení národního produktu v České republice, nedojde k snížení nezaměstnanosti v zemi jiné, kde by byla zahraniční investice uskutečněna. Investiční pobídky, které poskytují každé státy způsobují jen to, že si země navzájem investice přebírají.

2.9 Komparace investičních pobídek v České republice a v okolních státech

Příliv zahraničních investic je v každých státech odlišný a je to i díky odlišnému ekonomickému a politickému vývoji. Každý stát má odlišné investiční pobídky pro investory v daných zemích. Všechny státy střední a východní Evropy přistupují k investorům různě a systém pobídek je odlišný. Jde především o odlišnosti v daňovém a celním systému a také v možnostech finanční či nefinanční podpory. Každá taková podpora je doplněna pobídkami z hospodářské politiky zaměstnanecké a regionální, která využívá možnost komparativních výhod. Hlavním cílem je konkurenceschopnost v nalákání PZI v mezinárodním pojetí. V dnešní době je vysoká kapitálová mobilita a investoři vyrovnávají podmínky vstupu než když byla mobilita kapitálu nízká.

2.10 Analýza výnosů a nákladů přímých zahraničních investic

2.10.1 Finanční účet platební bilance

V posledním čtvrtletí loňského roku byl čistý příliv zdrojů 44,6 miliard Kč. Hlavním důsledkem tohoto vývoje byl příliv PZI. U ostatního kapitálu převažovaly investice do zahraničí. Přebytek finančního účtu k hrubému domácímu produktu se navýšil na 3,5%.

Čistý příliv PZI byl přibližně 29,5 miliard Kč. Došlo k velkému poklesu objemu na bázi klouzavých úhrnů a to díky mimořádné privatizaci v roce 2005.

Do ČR za loňský rok připutovalo PZI v částce okolo 37,5 miliard Kč. 22,2 miliard Kč šlo na navýšení kapitálu a 20,5 miliard Kč je podíl reinvestovaného zisku pro zahraniční investory. Zbytek částky plyne na úvěry vůči investorovi. Dle odvětví putovaly peníze hlavně do obchodu s nemovitostmi a zpracování ropy. Investice domácích firem do zahraničí ve výši 7,9 miliard Kč směřovaly do Bulharska, Ruska a Polska na rozvod energie a vody. Došlo k navýšení portfoliových investic oproti minulým let. Bylo to především díky emisi dluhopisů domácího subjektu v zahraničí a zvýšení poptávky zahraničních investorů po koupi domácích dluhopisů a akcií. Naši investoři nakupovali převážně majetkové cenné papíry na světových trzích.

2.10.2 Národní účty

Národní účty nám velmi dobře znázorňují, jak se firmy pod zahraniční kontrolou podílejí na celkové tvorbě HPH v hospodářství. Za poslední 10 let stoupl význam firem v tvorbě produkce v součásti celého národního hospodářství a v roce 2005 převýšil 25% HPH. Tyto společnosti vytváří ¼ celkového HDP ČR. Díky tomuto jevu dochází k vyššímu přílivu PZI. U středních a velkých podniků je tento vývoj ještě vyšší a to téměř 43%. Nárůst společností pod zahraniční kontrolou činil u zaměstnanosti 1/3. V roce 2005 bylo 710 000 lidí zaměstnáno u těchto firem. Jde tedy o velmi důležitý jev a je potřeba si uvědomit jeho význam. Největší zaměstnanost u těchto firem byla v dopravě(77%) a v elektrickém a optickém průmyslu(71%).

Do roku 2000 vytvářeli společnosti se zahraniční kontrolou deficit obchodu zboží a služeb. Až v roce 2001 došlo k přelomu do aktivního výsledku. Důležitým zjištěním byl i fakt, že od roku 2001 došlo k převisu vývozu nad dovozem. Do roku 2005 stoupl podíl na exportu o 12,5%. Za posledních 10 let

došlo k trojnásobnému růstu bilance výnosů, ale na druhé straně také k osminásobnému nárůstu bilance výdajů.

Od počátku roku 2002 převyšují reinvestice zisku 60 miliard Kč a jde o 1/3 plateb výnosové bilance. Ten má za následek zvyšování deficitu BÚ a přílivu přímých zahraničních investic. I když zhoršuje výsledek BÚ, tak nevzniká velké riziko pro vnější stabilitu naší ekonomiky. Na trhu devizovém totiž nevznikají tlaky na zahraniční financování schodku.

2.10.3 Investiční cyklus

Vývoj plateb PZI je členěn na 3 fáze. V první části získává stát kapitál na investici a dochází ke ztrátě, v další části dochází k růstu výkonnosti a zisku firmy, který investor dále investuje. V poslední fázi investor vyplácí dividendu. V roce 2005 to bylo 63%. V sektoru finančním dochází k nejvyšší výnosnosti PZI. Stále více dochází k repatriaci než k samotnému reinvestování, což je zřejmé u elektřiny, plynu a vody. Tato tendence bude zřejmě i pokračovat v budoucnu a stále více bude docházet k výplatě dividend, než k samotnému reinvestování. V roce 2005 byl poměr repatriací okolo 60%. Šlo ale pouze o investory z vyspělých zemích, u zemí rozvojových spíše docházelo k reinvesticím. V ČR ale je převážná část firem z vyspělých zemí a tudíž se dá očekávat ještě větší sklon k výplatě dividend.

V budoucnu můžeme čekat, že české společnosti budou více investovat v zahraničí a poté repatriovat zisk. Mělo by též docházet k zpomalování importu kapitálu a postupně docházet k jeho exportu. Během posledních let sice došlo ze strany zahraničních investorů k vyplnění mezi úspory a investicemi, ale můžeme očekávat odliv zisku do zahraničí. Vždy mají poslední slovo zahraniční vlastníci, zda-li zisk reinvestují nebo repatriují. V současné době je potenciál odlivu zisku přibližně 5%. Ne všechny investice, které do země plynou mají z dlouhodobého hlediska pozitivní charakter. Dochází k zvyšování nákladů formou ztráty výnosu z daní a dotací.

2.10.4 Trh práce

Přímé zahraniční investice mají přímé i nepřímé dopady na trh práce a to jak pozitivní tak i negativní.

Jedním z vlivů je ztráta pracovních míst vznikající restrukturalizací, která vzniká privatizací neefektivních veřejných firem. Přímý efekt tvorby nových pracovních míst je spojen s investicemi na zelené louce, který je ale podmíněn dostatečným množstvím kvalifikované pracovní síly. Nepřímé dopady jsou hlavně spojeny s vazbami investorů a domácích dodavatelů nebo naopak přerušením vazeb a využívání pouze komponent z dovozu.

PZI jsou spojeny s nezaměstnaností. U dlouhodobé nezaměstnanosti k poklesu nedochází. Před 10 lety byla tato nezaměstnanost okolo 20% a v loňském roce byla přibližně 55%. Třetina z nich je bez práce déle než 2 roky a polovina déle než 4 roky. Vzhledem k nízké kvalifikaci je těžké řadu nezaměstnaných umístit. Tato nezaměstnanost je zapříčiněna díky restrukturalizací, která byla také způsobena zahraničními investory. Ti odkryli díry na trhu práce, která na konci 90.let nebyly objeveny. Trh práce v České republice není pružný a chybí zde dostatečná kvalifikace. Je potřeba začít pečlivě a cílevědomě zaučovat a zaškolovat nové pracovníky a tudíž i zvyšovat jejich kvalifikaci, aby mohli být konkurenceschopní na trhu práce.

3. Projektová část

Návrh opatření ke zvýšení atraktivity České republiky

Na základě provedené analýzy jsem stanovil soubor opatření pro zvýšení atraktivity České republiky pro vstup zahraničních investorů. Při jejich vytváření jsem vycházel z hodnocení současného stavu, popsaného v kapitole 2, o SWOT analýzu a také o soustavu národních rozvojových plánů, určujících směr rozvoje České republiky.

Podle mého názoru je pro zvýšení konkurenceschopnosti českého státu v získávání zahraničních investic zapotřebí zlepšit především podnikatelské prostředí, delegovat některé pravomoci agentury CzechInvest na krajské úřady a další organizace. Nesmíme zapomenout ani na malé podnikání, které je třeba podporovat. To vše povede nejen ke zvýšení konkurenceschopnosti, ale také k vyšší atraktivitě České republiky.

Na základě provedené analýzy v kapitole 2 jsem formuloval opatření pro odstranění slabých stránek a předejití hrozeb týkajících se České republiky.

Analýzou byly zjištěny následující nedostatky:

- slabá podpora vědy a výzkumu
- málo nerostných surovin
- špatný stav silnic
- neprovázanost univerzit a firem
- málo lidí s vysokoškolským vzděláním
- opotřebení železnic
- pomalá legislativa a soudnictví
- slabá kvalita průmyslových areálů
- značné kolísání cen surovin
- neustálé zdražování stavebních prací
- stárnutí obyvatel
- vzrůstající korupce

- byrokracie

3.1 Zvýšení konkurenceschopnosti některých faktorů

3.1.1 Lidské zdroje

Při lákání zahraničních investorů do České republiky mohou hlavní konkurenční výhodou představovat lidé. Především bychom se měli zaměřit na zvýšení kvalifikace a zaměstnanosti lidí prostřednictvím vzděláváním, rekvalifikací, přebíráním zkušeností a získáváním nových znalostí. To vše je základem pro rozvoj lidských zdrojů. Mělo by dojít k rozšíření spolupráce a propojení různých institucí (škol, univerzit, úřadů práce, firem apod.) a zaměřit se na vzdělání podle požadavků trhu práce, vývojového trendu a také požadavků ekonomiky. Při řešení problematiky lidských zdrojů je důležité brát v úvahu i opatření ke zvýšení pohybu lidí za prací a podpory znevýhodněných skupin na trhu práce.

Opatření vedoucí k rozvoji lidských zdrojů

- pomocí nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti podpořit tvorbu nových pracovních příležitostí
- vytvořit programy umožňující získání praxe pro osoby, které ji dosud nemají
- vytvořit informační systém o poptávce jednotlivých profesí v krajích České republiky, zajištění plošné informovanosti veřejnosti
- zajistit vzdělávací proces všem sociálním skupinám, které nemají možnost normálního přístupu ke vzdělání př. zdravotně handicapovaní, etnické skupiny apod.
- zřízení rady pro vzdělání v kraji
- rekvalifikace nezaměstnaných

Současně je nutné provést řadu opatření i v oblasti vzdělání a demografie.

Vzdělání

- podpora vědy a výzkumu
- podpora talentovaných studentů
- zavést spolupráci mezi univerzitami a firmami
- provést optimalizaci škol, aby více vyhovovaly potřebám trhu, ekonomiky
- umožnit studentům více zahraničních studijních pobytů
- ve spolupráci s firmami umožnit studentům více stáží a praxe
- optimalizovat učební osnovy ve spolupráci s firmami a požadavky trhu

Demografie

- podpořit porodnost
- vytvořit program podporující rodiny s dětmi
- vytvořit program na pomoc sociálně slabším, svobodným matkám apod.
- provést důchodovou reformu

3.1.2 Technická infrastruktura

V současné době není v České republice infrastruktura na takové úrovni, aby pokryla potřeby zahraničních investorů. Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury by se měla zaměřit na modernizaci a zlepšení dopravního spojení jak uvnitř státu tak i spojení se zahraničím. Modernizace infrastruktury by měla odpovídat svou kvalitou mezinárodním požadavkům. Důležitým faktorem pro zahraniční investory je úspora času související s přepravou. To je jedna z nejdůležitějších podmínek pro dosažení atraktivity v dopravě. Té můžeme dosáhnout výstavbou obchvatů měst s problematickou dopravou, dostavbou železničních koridorů nebo zajištěním vhodné kombinace dopravy při

přepravě. Hlavní priority by měly směřovat k zlepšení kvality dopravních cest, k urychlení změn v dopravní infrastruktuře a zajištění bezpečnosti na silnicích.

Zlepšení rozvoji dopravní infrastruktury vidím v následujících opatřeních:

- podpora zlepšení dopravní obslužnosti obyvatelstva
- aktualizaci územně plánovací dokumentace v rozvoji regionů ČR
- podpořit napojení dopravních cest na průmyslová území
- podpořit rozvoj kombinace železniční a silniční dopravy – vytvoření překládkových center
- podporovat netradiční druhy dopravy př. zavést přepravu na vodních kanálech, využít veřejných letišť pro vnitrostátní i mezinárodní dopravu
- zamyslet se nad změnami priorit vlády ve financování dopravní infrastruktury př. zprivatizování určitých železničních tratí, využít zahraničního investora pro veřejnou zakázku
- liberalizace energetického odvětví, uvolní se vstup na trh a sníží se cena energie

Pokud se zaměříme na jednotlivé druhy dopravy navrhuji následující opatření vedoucí k rozvoji a podpoře těchto faktorů.

Silniční doprava

- podpořit výstavbu dálnic do nenapojených částí republiky
- modernizace a rekonstrukce silnic II. a III. třídy
- zvýšit bezpečnost na silnicích

Železniční doprava

- podpořit modernizaci železniční dopravy
- zvážit zda i na dále provozovat ztrátové tratě
- podpořit urychlení modernizace železničních koridorů

Letecká doprava

- zvážit využívání veřejných letišť k vnitrostátní a mezinárodní přepravě
- rekonstrukce menších letišť
- vypracovat studii zaměřenou na leteckou dopravu na její možnosti v obslužnosti osob i nákladů, její rentabilitu

Vodní doprava

- podpořit vybudováním umělých kanálů rozvoj lodní dopravy

V souvislosti s modernizací dopravní infrastruktury je zapotřebí vybudovat nové nebo alespoň modernizovat stávající inženýrské sítě. Zaměřit se především na území lákavé pro investory a na průmyslové areály. K hospodářskému rozvoji státu je tedy důležité splnit následující úkoly.

- provést analýzu a vyhodnotit pořadí důležitosti řešení technické infrastruktury
- provést výběr lokalit pro průmyslová území, distribuční centra
- provést studii proveditelnosti a územně plánovací přípravy

V oblasti technické infrastruktury je důležité zaměřit se na následující čtyři zdroje.

1. Energetika

- dokončení výstavby plynofikace
- rozbor energetické náročnosti objektů
- podpořit liberalizaci energetického sektoru a zpracovat energetickou koncepci

2. Telekomunikace

- napojit obce na internet
- vytvořit regionální informační systém a zpřístupnit jej veřejnosti

3. Odpady

- využívat technologií s energetickým předěláním odpadů
- podporovat systém tříděného odpadu
- podpora nových technologií

4. Kanalizace a voda

- podpora výstavby čističek odpadních vod – možnost využití prostředků z fondů EU
- zpracovat studii na úsporu pitné vody

3.1.3 Ekonomický potenciál

Hlavní podmínkou rozvoje ekonomického potenciálu je podle mého názoru podpora výkonnosti všech hospodářských činností vedoucí k růstu ekonomiky, udržení rovnováhy vnitřního a vnějšího hospodářství a zvýšení konkurenceschopnosti. Pro zlepšení a rozvoj ekonomického potenciálu České republiky je jedním z nejdůležitějších faktorů podpora středního a malého podnikání. Důležité je zaměřit se na budování podnikatelské infrastruktury, podporovat technologické a hospodářské parky. Nedílnou součástí zvyšování konkurenceschopnosti a výkonu ekonomiky je státní podpora vzdělávacích a poradenských služeb. Veškerá opatření a podpora by měli být zaměřena tak, aby připravili vhodné podmínky pro vyšší účast zahraničních investic. Při zvyšování konkurenceschopnosti státu bychom se podle mého názoru měli zaměřit na následující opatření. Tyto opatření vycházejí ze závěrů analýzy provedené v 2. kapitole.

- vytvořit studii pro výstavbu průmyslových zón

- rozvíjet hospodářské vztahy se státy Evropské unie
- příprava rozvojové plochy pro nové investice
- podporovat nejen velké ale i malé zahraniční investory
- vytvářet a podporovat podnikatelské kooperace
- podporovat technologicky náročné zahraniční investice
- vypracovat studii pro zatraktivnění příhraničí pro zahraniční podnikatele

3.1.4 Průmyslová území

Ke zvýšení atraktivity státu by mohlo přispět budování průmyslových parků. Když máte možnost nabídnout konkrétní průmyslovou zónu, zvyšuje se možnost přilákat více investorů.

K vytvoření takových to území přispějí následující opatření.

1. provedení studie volných ploch pro možné podnikatelské účely
2. zpracovat plán přípravy ploch
3. vyhodnotit profily výrobních kapacit
4. využívat vládní podpory – dotace – obcím pro rozvoj průmyslových zón
5. připravit nabídku zón pro zahraniční investory
6. vytvořit databázi volných ploch, nemovitostí, areálů a zpřístupnění investorům
7. připravit marketingové materiály
8. podporovat nejen výstavbu nových areálů, ale i rekonstrukci zastaralých průmyslových objektů
9. usnadnit výkup pozemků patřící soukromým vlastníkům

3.2 Důležité oblasti rozvoje

Na základě analýzy atraktivity České republiky a souboru opatření na její zlepšení jsem vybral nejdůležitější oblasti rozvoje. Jedná se o oblasti, na které

je třeba se zaměřit a vytvořit tak podmínky, které budou splňovat potřeby zahraničních investorů.

3.2.1 Doprava

V této oblasti sledávám tři priority:

1. Dálnice a rychlostní komunikace
 - realizace 300 km dálnic
 - úprava 3000 km vybraných silnic horší kvality
 - podrobná dokumentace tras dálnic a silnic

2. Železniční koridory
 - modernizace železničních koridorů
 - dokončení jednotlivých částí Panevropského koridoru vedoucího přes ČR (př. Břeclav –státní hranice ČR/SR – duben 2007)

3. Letištní přeprava
 - možnost využití vnitrostátních letišť pro přepravu osob a nákladů

3.2.2 Technická infrastruktura

Nejdůležitější prioritou jsou čistírny odpadních vod:

- budování soustavy ČOV v obcích nad 2000 obyvatel
- intenzifikace stávajících ČOV

3.2.3 Lidské zdroje

Zde jsem stanovil tři nejdůležitější oblasti rozvoje.

1. Vzdělání

- provést reformu školství
- podpora vědy a výzkumu
- spolupráci univerzit s firmami

2. Zaměstnanostní politika

- zkvalitnění výuky cizích jazyků
- využívání mezinárodních praxí a studijních pobytů
- provést rekvalifikaci nezaměstnaných na potřeby trhu práce

3. Bytová politika

- vytvořit postupy podpory bydlení

3.2.4 Státní regulace

V této oblasti bych se zaměřil na dvě priority týkající se legislativní politiky:

1. odstranění korupce
2. návrh zákonů na transparentnější podnikání

3.2.5 Ekonomický potenciál

Hlavní prioritou je podpora malého a středního podnikání. Cílem by mělo být vytvořit investiční pobídky i pro menší podniky.

3.2.6 Rozvojové plochy

Nejdůležitější prioritou v této oblasti je podle mého názoru realizace průmyslových zón. Podpora a příprava průmyslových zón může přilákat řadu

zahraničních investorů a posílit konkurenceschopnost České republiky, proto jsem se rozhodl touto oblastí zabývat podrobněji v následující části práce.

3.3 Rozvoj průmyslových zón

Jedním z hybných faktorů pro příliv zahraničních investic jsou průmyslové zóny. Jedná se o oblast, ve které Česká republika zaostává za potřebami zahraničních investorů. To může vést i k odklonu investic zahraniční firmy do jiných států. Hlavními prioritami v oblasti rozvojových ploch by mělo být zaměření se na zpracování územních plánů, vybudování průmyslových parků a snaha využívat zastaralých průmyslových areálů.

3.3.1 Cíle spojené s rozvojem průmyslové zóny

Hlavním cílem rozvoje průmyslové zóny je získání strategických investorů z oblasti vyspělých technologií zpracovatelského průmyslu, investorů podílejících se na budování a rozvoji technologických center, center strategických služeb a vytváření pracovních míst v oborech vědy a výzkumu.

Další cíle spojené s rozvojem průmyslové zóny jsou:

- zvýšení schopnosti České republiky obstát v konkurenci mezinárodního trhu přímých zahraničních investic
- přispět k procesu restrukturalizace průmyslu v České republice
- otevírání výrobních provozů s nízkou surovinovou a energetickou závislostí
- vytvořit předpoklady pro vznik nových pracovních příležitostí

3.3.2 Proces přípravy a realizace průmyslové zóny

Pro úspěšné zrealizování projektu přípravy průmyslové zóny je nutné shromáždit si veškeré zkušenosti z uskutečněných projektů jak z České republiky tak ze zahraničí. Je důležité si vytvořit funkční prostředí pro realizaci projektů a zajistit dostatek finančních zdrojů. Součástí přípravy je také vymezení kompetencí a realizace následujících kroků:

- zpracování územních plánů
- výběr lokality pro umístění průmyslové zóny
- vyřešení majetkoprávních vztahů
- zajistit případnou podporu na výstavbu průmyslové zóny
- přivést infrastrukturu
- zasíťování pozemků
- technická příprava území

Řešení majetkoprávních vztahů a jednání musí být zahájeno a vedeno tak, aby bylo území zcela ve vlastnictví státu a to nejpozději k datumu vypracování studie. Důležité je vytvoření právního rámce, právnické osoby za účasti daného města. V tomto sdružení by mohlo tak dojít ke spojení veřejného sektoru, města, CzechInvestu a příp. krajského úřadu a dalších.

Technická příprava území a finanční zdroje vyžadují technicko – ekonomickou studii výstavby průmyslové zóny na daném území. Její nedílnou součástí jsou i podmínky pro investory.

3.3.3 Harmonogram prací – model

Harmonogram prací je návrhem časového plánu, rozvržení prací. Ve své práci jsem se zaměřil na I.etapu projektu a to na nejdůležitější body. Další zpracování časového plánu budou vypracovány příslušným pracovníkem po schválení projektu technicko-ekonomické studie. Časový harmonogram je pouze modelem.

Začátek odhadován na 1.2.2007.

1. provedení a schválení projektu marketingové studie státními i obecními orgány..... 02/2007
2. zpracování úvodního materiálu.....I.Q/2007
3. vytvoření právního rámce –vytvoření korporace.....I.- II./2007
4. výběrové řízení na financování pozemku.....II./2007
5. projednání úvodního materiálu v odborných komisích, obce.....09/2007
6. projednání materiálu ve státních organizacích, v krajském a obecním zastupitelstvu.....10/2007
7. průzkum,mapování,realizace – studie průmyslové zóny.....02-12/2007
8. projednání studie průmyslové zóny v odborných komisích ÚMZ, obceI./2007
9. územní řízení.....II. – III./2007
10. realizace první etapy technologického parku.....IV./2007-I.-II/2008

Realizaci projektu a následnou kontrolou průběhu prací bude pověřen realizační tým. Pro všechny činnosti budou zvoleny kompetentní osoby, které budou za jednotlivé úkoly zodpovídat.

3.4 Riziková analýza

Se zavedením navrhovaných opatření je spojena také řada rizik, které se mohou objevit a které je třeba zvážit před zahájením projektu.

Hlavní rizika spatřuji:

- komplikace při výkupu pozemků pro potřeby strategických průmyslových zón
- nedostatečná kvalifikace pracovní síly
- neodpovídající znalosti regionálních pracovníků
- vytvoření méně pracovních míst než se očekávalo
- vysoké finanční náklady
- nižší než předpokládaná návratnost investic
- vysoké náklady na ochranu životního prostředí

- přísné ekologické požadavky
- vysoké náklady na vytvoření odpovídající infrastruktury
- byrokracie – špatná práce zákonodárců a úřadů

3.5 Přínosy zavedených opatření

Na základě všech navržených opatření vedoucích ke změnám na podporu zvýšení konkurenceschopnosti České republiky by se hospodářská politika měla zaměřit na vytváření podmínek, které by odpovídali potřebám zahraničních investorů. Snaha by měla vést také k vytvoření lepších podmínek pro vyšší zapojení českých firem do výroby zboží, které může směřovat na export. Podle mého názoru je důležité se zaměřit na vyšší podporu firem v sektoru malého a středního podnikání. Snažit se o zapojení do dodavatelsko – odběratelských vztahů a to jak u exportně orientovaných zahraničních výrobců, tak i u obchodních řetězců. Návrhy pro realizaci můžeme vidět především v systému daňových úlev či aktivní politice podporující sdružování malých a středních firem do větších celků. Tímto způsobem by bylo možné snížit dovoz zahraničních podniků pro výrobu v České republice a tím by se i snížilo riziko vnější nerovnováhy hospodářství.

Důležité je vytvořit ekonomiku schopnou dosahovat vysokého tempa hospodářského růstu, jehož hybnou silou by byly investice a export. Způsob jak takové ekonomiky dosáhneme je dokončení transformace, liberalizace a privatizace.

Pro Českou republiku je důležité mít vysokou investiční atraktivnost ekonomiky a rostoucí exportní výkonnost. Nedílnou součástí je i schopnost domácích subjektů využívat příležitostí vyplývajících z angažovanosti zahraničního kapitálu v ekonomice. To vše může přinést dlouhodobý hospodářský růst, růst životní úrovně obyvatel a dostižení životního standardu zemí EU.

Opakem může být střídání různých koncepcí hospodářských politik, realizace mixu fiskální a monetární politiky spojená s neochotou provádět hlubší reformy. Následkem toho může být prohlubování vnější i vnitřní nerovnováhy a střídání období ekonomického růstu a recese. Tenhle směr vývoje by dlouhodobě nevedl k výraznějšímu ekonomickému růstu v ČR ve srovnání s růstem v EU a tím by nedocházelo ani ke zvyšování životní úrovně.

Snahou je udržovat takovou hospodářskou politiku, která by umožňovala sladění fiskální a monetární politiky při udržení vnější rovnováhy.

V procesu zlepšování hospodářské politiky by jsme se měli zaměřit především na oblast podnikatelského prostředí, jelikož v této oblasti máme značné mezery. Hlavními problémy v této oblasti jsou legislativa, soudnictví, byrokracie a politika zaměstnanosti. Stát by se měl zaměřit na poskytování investičních pobídek i menším zahraničním firmám.

Další změna by se měla týkat i státní agentury CzechInvest. Zde by mělo dojít k decentralizaci v rozhodování a k vyšší spolupráci s krajskými úřady apod. V rozhodování zahraničního investora při vstupu hrají důležitou roli nejen státní pobídky, ale také připravenost konkrétních regionů. Z tohoto důvodu by přesun kompetencí na krajské úřady či zastoupení CzechInvestu v krajských městech mohl znamenat lepší připravenost a atraktivitu daného regionu. Cílem tohoto kroku je více zainteresovat regionální činitele k přístupu k zahraničním investicím, možnost setkávání představitelů kraje se zástupci zahraničních investorů. Regionální představitelé by měli prokázat znalosti o investiční problematice a investorovi. Krajské zastupitelé by měli znát formy státní podpory a uplatňovat při vyjednávání o výhodách poskytnutých zahraničnímu investorovi.

Další důležitou roli při rozhodování zahraničního investora o vstupu hraje životní prostředí a posouzení jeho kvality. Stát je povinen zajistit systém ochrany jednotlivých částí přírody a zajistit funkčnost ekosystému. Péče o životní prostředí je součástí hospodaření ve všech regionech a při všech rozvojových aktivitách.

Snahou by mělo být zaměřeni se na přednosti jako je investiční a podnikatelské prostředí a kvalifikovaná pracovní síla. S tím souvisí i věda a výzkum, která je ale jednou z nejslabších stránek atraktivity České republiky. Do budoucna bychom se měli zaměřit na budování průmyslových parků, středisek a snažit se zprostředkovat spolupráci univerzit se zahraničními investory.

V současné době je důležité zaměřit se na podporu malého a středního podnikání. V minulosti se prodejem a privatizací velkých podniků vyčerpaly přílivy zahraničního kapitálu do velkých českých podniků, proto se musíme do budoucna zaměřit i na menší zahraniční firmy. Nedílnou součástí reformy je i úprava legislativy, která by se měla týkat nejaktuálnějších problémů v ČR jako jsou korupce, výkup pozemků od soukromých vlastníků na základě zákona o levnějším odkupu a transparentnost hospodářských aktivit.

Zavedení těchto opatření povede ke splnění jak hlavního cíle tak i cílů vedlejších. Navrhovaná opatření jsou stanovena tak, aby vedla ke zvýšení atraktivity České republiky a zvýšení její konkurenceschopnosti a přilákat tak větší množství zahraničních investorů a to nejen velkých tak i menších firem.

S těmito opatřeními je spojeno i mnoho vedlejších cílů jako je restrukturalizace průmyslu, vytvoření nových pracovních míst, podpora vědy a výzkumu, podpora nových technologií a další.

Pro Českou republiku příliv zahraničních investic přináší řadu pozitivních efektů jež se projevují v udržení zaměstnanosti v podnicích, kde je zahraniční kapitál. Příchod zahraničních investorů znamená vytváření nových pracovních míst, která jsou dobře ohodnocena a stimulují tak zaměstnance k získávání dostačující kvalifikace. Nezanedbatelným pozitivním efektem, který považují za důležité zmínit je zavádění nových technologií a postupů.

Závěr

Cílem této práce bylo zanalyzovat atraktivitu České republiky pro vstup zahraničních investorů a navrhnout soustavu opatření ke zvýšení atraktivity a získání vyššího přílivu zahraničních investic.

V první části práce jsem zpracoval teoretické podklady, které mi byly východiskem pro analytickou část práce. V teoretické analýze jsem vycházel jak z literárních pramenů tak z internetových zdrojů, které jsem uvedl v seznamu literatury.

Druhá část práce je zaměřena na analýzu atraktivity České republiky. Tato část je rozdělena do několika podkapitol, které se zaměřují na lidské zdroje, infrastrukturu, suroviny, připravenost území, finanční a výrobní trhy a státní regulace. V jednotlivých podkapitolách jsem zanalyzoval faktory ovlivňující vstup zahraničních investorů do České republiky a zjistil, které faktory jsou atraktivní a ve kterých zaostáváme. Na základě provedené analýzy můžu konstatovat, že nejhorší situace se nachází ve státní regulaci, soudnictví, v podpoře malého podnikání a v podpoře vědy a výzkumu. Některé ze slabších faktorů, ale bohužel Česká republika nemá možnost napravit jako např. bohatou surovinou základnu. Jsou ale i slabé faktory, které bychom měli posílit a to např. nevyužití zastaralých průmyslových areálů, na které jsem se zaměřil v další části práce. Pozitivním faktorem pro Českou republiku je dobrá geografická poloha a rozvinutý finanční trh. Dalším významným plusem je pro naši zemi levná a kvalifikovaná pracovní síla.

Na základě provedené analýzy všech faktorů jsem stanovil SWOT analýzu, kde jsem shrnul všechny silné a slabé stránky a také příležitosti a hrozby týkající se České republiky.

V další části analytické části se zabývám činností agentury CzechInvest a investičními pobídkami. Na základě rozboru agentury jsem dospěl k názoru, že by mělo dojít k decentralizaci některých činností a rozhodování na kraje popř. obce, jelikož většina zahraničních investorů dnes sleduje jednotlivé regiony a

ne stát jako celek. Investiční pobídky by podle mého názoru měli více zaměřit nejen na velké zahraniční firmy, ale také na menší firmy.

Na závěr analytické části jsem se zaměřil na důsledky přílivu zahraničního kapitálu. Zhodnotil jsem jak pozitivní tak i negativní důsledky a došel k závěru, že zahraniční investice působí na řadu ukazatelů českého hospodářství. Zahraniční investice přináší České republice kapitál, exportující produkty, moderní technologie a řadu pracovních míst apod. a tím je samozřejmě spojena i duální ekonomika – vytlačování české firmy z trhu.

Třetí část práce je zaměřena na projektovou část věnovanou návrhu souboru opatření, která povedou ke zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti České republiky. Tato opatření vycházejí z SWOT analýzy a z rozboru pozitivních i negativních důsledků přílivu zahraničních investic.

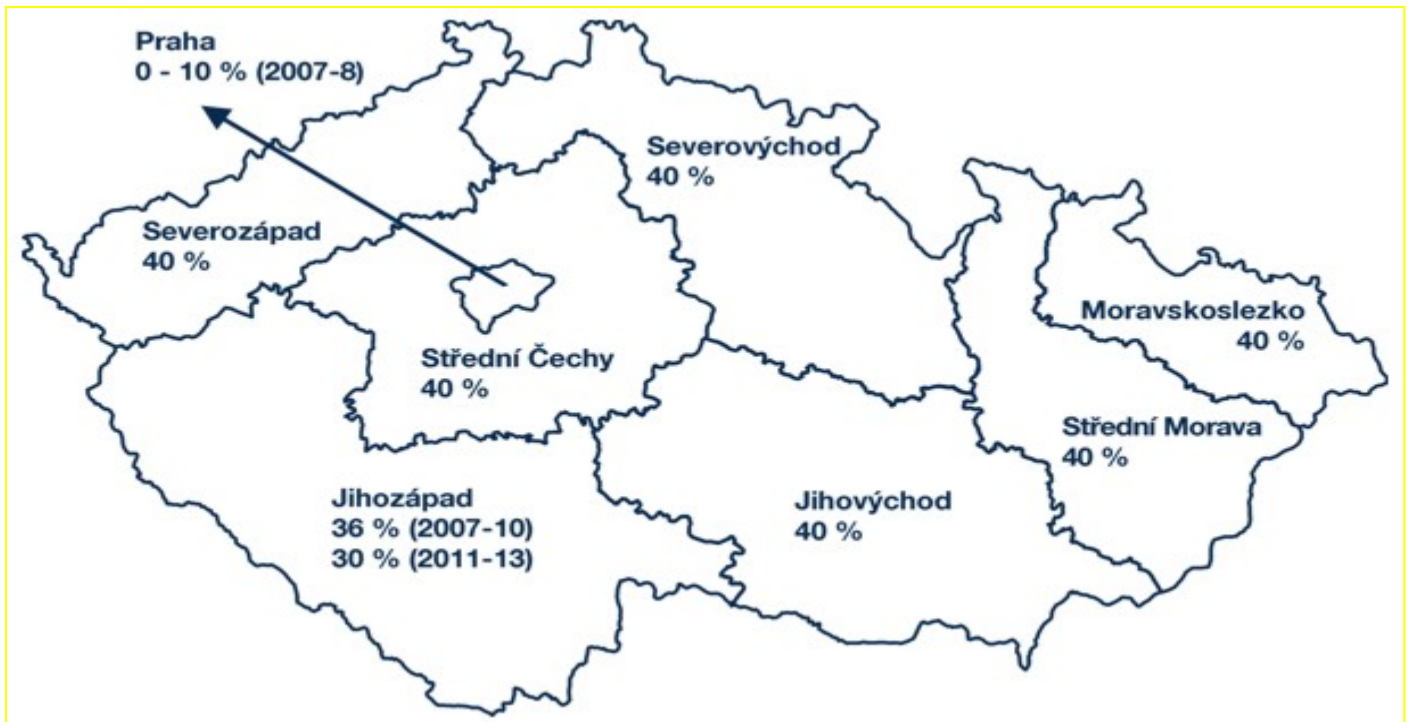
Nejprve jsem vytvořil soubor opatření pro jednotlivé faktory zanalyzované v druhé části práce. Na jejich základě jsem stanovil prioritní oblasti a pro ně navrhl konkrétní opatření ke zvýšení atraktivity. Podrobněji jsem se zaměřil na faktor průmyslových zón a jejich realizace. Stanovil jsem cíle, harmonogram prací a rizikovou analýzu.

Závěr projektové části je věnován přínosům vyplývajících z navrhovaných opatření.

Na závěr bych chtěl konstatovat, že stanovené cíle diplomové práce byly splněny.

Příloha č. 1

Maximální míra veřejné podpory (% z uznatelných nákladů)

Pramen: Oficiální stránky Agentury CzechInvest, (on-line), Přístup z internetu: <http://www.czechinvest.org/investicni-pobidky>

Příloha č. 2

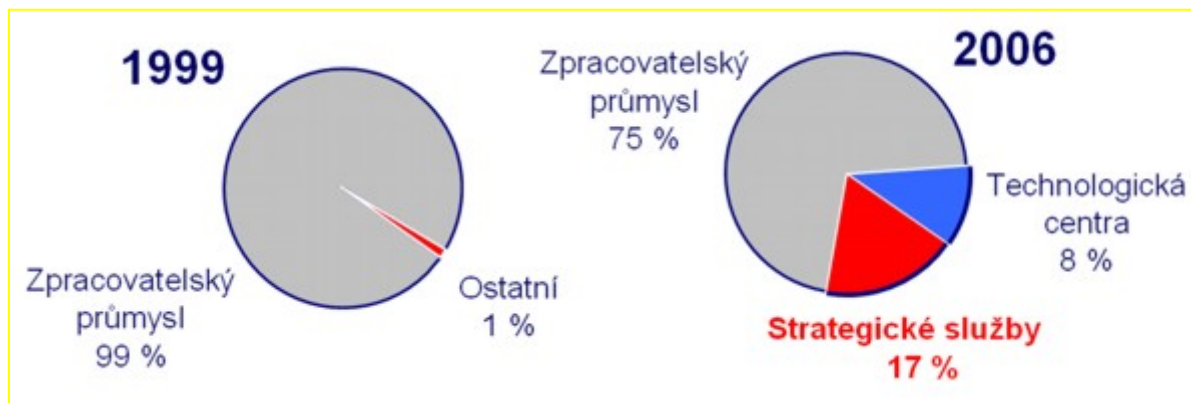
Podíl projektů CzechInvestu podle země původu

Pramen: Oficiální stránky Agentury CzechInvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/podpora-investic>

Příloha č. 3

Struktura projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest

Pramen: Oficiální stránky Agentury CzechInvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/podpora-investic>

Příloha č. 4

Objem kontraktů v těchto odvětvích zpracovatelského průmyslu

Sektor	Objem kontraktů (mil. USD)
Plasty	80,8
Klimatizační komponenty	58,4
Strojírenství	56,1
Elektronika	25,5
Automobilový průmysl	21,5

Pramen: Oficiální stránky Agentury CzechInvest,(on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/podpora-dodavatelu>

Příloha č. 5

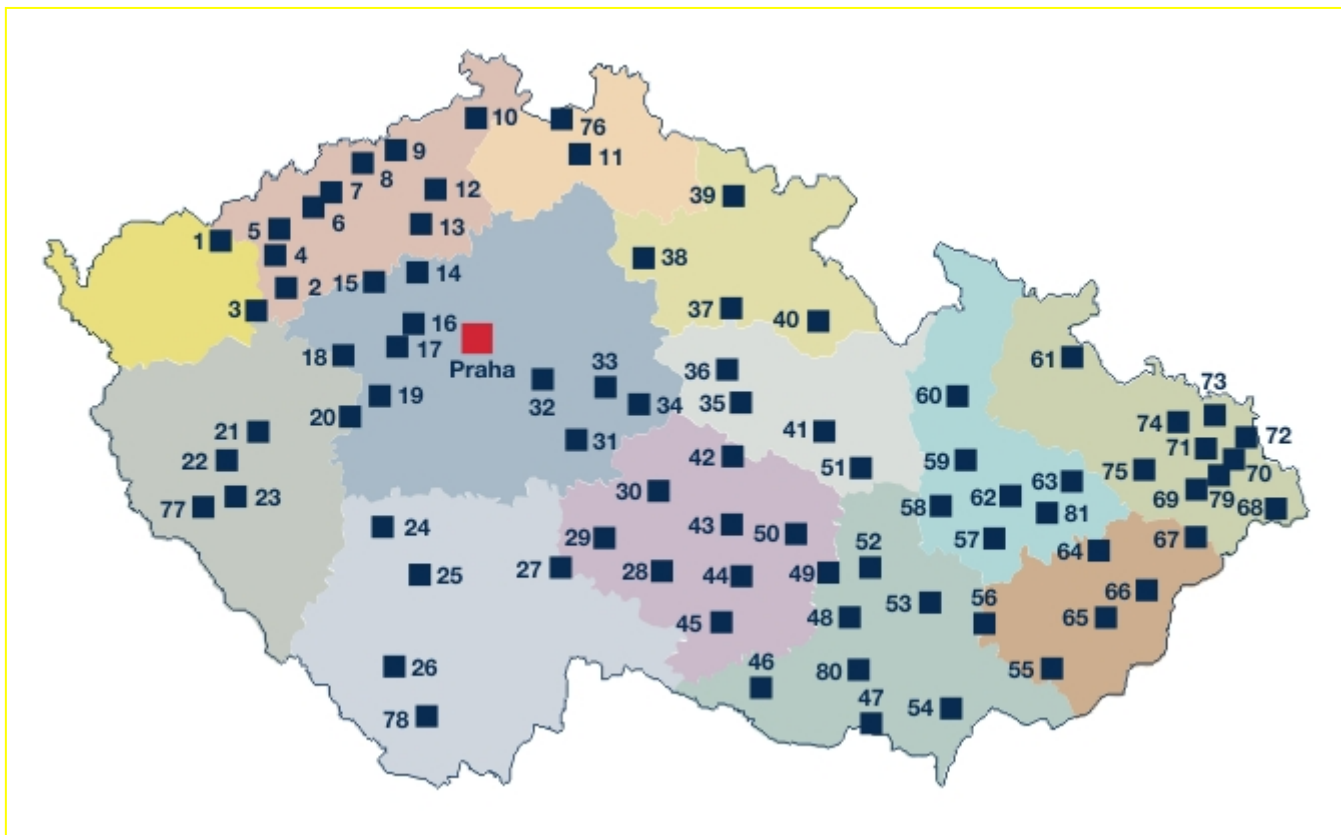
Vliv zahraničních podniků na český průmysl

	2004	2005
Zaměstnanost v průmyslu	37 %	41 %
Průmyslová produkce	52 %	59 %
Průmyslový vývoz	60 %	68 %

Pramen: Survey of the Czech Economy, 2005 a 2006, Ministerstvo průmyslu a obchodu, (on-line), Přístup z internetu: <http://www.czechinvest.org/vliv-pzi>

Příloha č. 6

Mapa podpořených průmyslových zón od roku 1998

Vysvětlivky:

1 Klášterec nad Ohří 2 Žatec (2)** 3 Podbořany (2)** 4 Kadaň 5 Chomutov (2)** 6 Most 7 Bílina 8 Teplice 9 Přestanov 10 Rumburk 11 Liberec 12 Ústí nad Labem 13 Lovosice (2)** 14 Slaný 15 Louny 16 Kladno 17 Unhošť 18 Tuchlovice 19 Zdice 20 Žebrák 21 Plzeň (2)** 22 Uherce 23 Stod 24 Blatná 25 Písek 26 Prachatice 27 Kamenice nad Lipou 28 Jihlava 29 Pelhřimov 30 Havlíčkův Brod 31 Zruč nad Sázavou 32 Velim 33 Kolín 34 Kutná Hora 35 Chrudim 36 Pardubice 37 Hradec Králové 38 Jičín (2)** 39 Vrchlabí 40 Kvasiny 41 Svitavy 42 Ždírec nad Doubravou 43 Žďár nad S. 44 Velké Meziříčí 45 Třebíč 46 Znojmo 47 Mikulov 48 Brno (2)** 49 Kuřim 50 Bystřice nad Pernštejnem 51 Moravská Třebová 52 Blansko 53 Vyškov (2)** 54 Hodonín 55 Staré Město 56 Brankovice 57 Prostějov 58 Litovel 59 Uničov 60 Šumperk 61 Krnov 62 Olomouc (3)** 63 Hranice 64 Valašské Meziříčí 65 Zlín 66 Vsetín 67 Kopřivnice 68 Třinec 69 Frýdek-Místek (2)** 70 Třanovice 71 Paskov 72 Český Těšín 73 Karviná 74 Ostrava (3)** 75 Mošnov 76 Hrádek nad Nisou 77 Domažlice 78 Český Krumlov 79 Nošovice 80 Pohořelice 81 Velká Bystřice

*** číslo v závorce u názvu obce, místa označuje celkový počet podpořených zón v této lokalitě*

Pramen: Oficiální stránky Agentury CzechInvest,(on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/pz>

Příloha č. 7

Tabulka: PZI do České republiky v odvětvové struktuře (v mil. CZK)

Sektory a odvětví	Základní kapitál v mil. CZK	Reinvestovaný zisk v mil. CZK	Ostatní kapitál v mil. CZK	Celkem v mil. CZK
ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ, RYBOLOV	-1 343,1			-1 229,0
DOBYVÁNÍ NEROSTŮ	1 377,5	3 831,2	0,0	5 208,7
ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	3 269,1	45 919,9	300,6	49 489,6
z toho				
Výroba potravin a nápojů, zpracování tabáku	794,0	2 141,0	-456,3	2 478,6
Textil, oděvy	582,6	-22,5	-41,6	518,5
Činění a úprava usní, výroba brašnářského, sedlářského zboží a obuvi	22,6	-14,4	-0,9	7,2
Dřevařský průmysl, výroba papíru, vydavatelství a tisk	95,6	3 508,5	-114,0	3 490,1
Koksování, rafinérské zpracování ropy, výroba jaderných paliv, radioaktivních prvků a sloučenin	151,4	124,4	0,0	275,8
Výroba chemických výrobků	866,4	3 539,3	9,6	4 415,3
Výroba pryžových a plastových výrobků	1 278,6	6 169,9	382,1	7 830,7
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	-3 549,8	2 217,0	1 429,5	96,7
Kovy, kovové výrobky	1 254,9	7 693,1	-163,9	8 784,1
Výroba strojů a zařízení	2 076,7	2 216,6	547,8	4 841,0
Výroba kancelářských strojů a počítačů (vč. přístrojů na zpracování dat)	786,3	574,6	-220,1	1 140,8
Výroba elektrických strojů a přístrojů jinde neuvedených	-589,2	2 097,6	494,5	2 002,8
Výroba radiových, televizních a spojových zařízení a přístrojů	-1 035,8	-1 129,5	-2 226,3	-4 391,6
Výroba zdravotnických, přesných, optických a časoměrných přístrojů	-565,0	-507,5	545,1	-527,4
Výroba dvoustopých motorových vozidel, přívěsů a návěsů	1 011,0	16 867,1	28,5	17 906,6
Výroba ostatních dopravních zařízení	237,4	351,0	-59,9	528,5
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	-186,3	66,3	146,6	26,5
Zpracování druhotných surovin	37,8	27,6	0,0	65,4
ELEKTRINA, PLYN, VODA	-4 963,0	-371,8	-250,0	-5 584,8
STAVEBNICTVÍ	-532,5	880,7	-1 134,9	-786,7
OBCHOD A OPRAVY	9 754,5	8 202,6	7 549,8	25 506,9
POHOSTINSTVÍ A UBYTOVÁNÍ	240,7	856,6	-77,0	1 020,4
DOPRAVA A TELEKOMUNIKACE	-801,0	-1 759,3	24,9	-2 535,3
FINANČNÍ ZPROSTŘEDKOVÁNÍ	4 664,4	13 173,6	1 449,6	19 287,6
NEMOVITOSTI A SLUŽBY PRO PODNIKY	23 475,5	11 514,1	9 221,5	44 211,1
OSTATNÍ SLUŽBY	367,7	-243,2	-35,7	88,7
CELKEM	35 509,7	82 118,7	17 048,8	134 677,1

Pramen: Oficiální stránky ČNB Přístup z internetu:

http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/pzi_200_6_toky/index.html

Seznam použité literatury

LITERATURA

1. BÁČA, J.: Mezinárodní trhy a souvislosti investování, 1. vydání, Praha, Linde, 1991. ISBN 80-7038-091-8
2. CARTER, L.: Foreign direct investment in Central and Eastern European infrastructure, Washington: The World Bank, 1996. ISBN 0821338188
3. CIHELKOVÁ, E.: Světová ekonomika – Regiony a integrace, 1. vydání, Praha, Grada Publishing, 2002. ISBN 80-247-0193-6
4. CIHELKOVÁ, E.: Světová ekonomika – základní rysy a tendence vývoje, 1. vydání, Praha, VŠE Praha, 2003. ISBN 80-245-0011-6
5. ESSLEN, R.: The complete book of international investing: how to buy foreign securities and who is who on the international investment scene, New York: McGraw-Hill, C 1977. ISBN 0070196656
6. HOLMAN, R.: Makroekonomie. Středně pokročilý kurz, 1. vydání, Praha, C. H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-764-2
7. HRUŠKOVÁ, O.: Přímé zahraniční investice ve světové ekonomice, Praha, Centrum vnějších ekonomických vztahů, 1997.
8. JUROVÁ, M.: Evropská unie – odvětví a infrastruktura, 1. vydání, Praha, Computer Press, 1999. ISBN 80-7226-219-X
9. KINCL, M.: Investiční pobídky jako forma veřejné podpory, Praha, Linde, 2003. ISBN 80-86131-48-3
10. KINOSHITA, Y.: Private and public information for foreign investment decisions, Prague: CERGE-EI, 1999. ISBN 8086286258

11. MANDEL, M., TOMŠÍK, V.: Politická ekonomie 6/2006, Foreign direct investment and the external balance in a transition economy: the application of life cycle theory, Praha, VŠE Praha, 2006.
12. MICHALET, CH.A.: Strategie of multinationals and competition for foreign direct investment: the opening of Central and Eastern Europe, Washington: World bank, 1997. ISBN 0821341618
13. MOOSA, I. A.: Foreign direct investment: theory, evidence and practise 1. vydání, Palgrave, Basingstoke, 2002. ISBN 0-333-94590-5
14. NACHTIGAL, V., TOMŠÍK, V.: Konvergence zemí střední a východní Evropy k Evropské unii, 1. vydání, Praha, Linde, 2002. ISBN 80-7201-361-0
15. NĚMCOVÁ, L., ŽÁK, M.: Hospodářská politika, 1. vydání, Praha, Grada Publishing, 1997. ISBN 80-7169-462-2
16. PETŘÍČEK, V.: Vývoj investičního prostředí v České republice, 1. vyd., Praha: CORONA, 2003. ISBN 80-903363-0-2 str.41-44
17. RUSMICOVA, L., SOUKUP, J.: Makroekonomie – základní kurz, 4. vydání, Praha, Melandrium, 1997. ISBN: 80-901801-8-3
18. SADER, F.: Attracting foreign direct investment into infrastructure: why is it so difficult?, Foreign Investment Advisory Service, 1999. ISBN 0821346024
19. SEREGHYOVÁ, J.: Investice realizované podniky transformačních zemí v zahraničí, Praha, Professional Publishing, 2004. ISBN 80-86419-65-7
20. SLANÝ, A.: Makroekonomická analýza a hospodářská politika, 1. vydání, Praha, C.H.Beck, 2003. ISBN 80-7179-738-3
21. SRHOLEC, M.: Přímé zahraniční investice v České republice, Praha, Linde. 2004. ISBN 80-86131-52-1, str.12

22. URBAN, L.:Hospodářská politika, 1. vydání, Praha, Victoria Publishing, 1994. ISBN 80-85865-01-7

23. VITURKA, V.: Zahraniční investice a strategie regionálního rozvoje, 1. vydání, Brno, MU, 2000. ISBN 80-210-2297-3

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Devizový zákon č. 219/1995 Sb., ze dne 26.9.1995,(on-line)

Přístup z internetu:

http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/legislativa/zakony/download/devizovy_zakon.pdf

2. Kratochvíl, M, Přímé zahraniční investice a investiční pobídky (online)2002 (citace 29.8.2002). Přístup z internetu:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/investicni-pobidky/prime-zahranicni-investice-ainvesticni/1000497/3165/?fornewsid=3165>

3. Obchodní zákoník č.513/1991 Sb., (on-line), Přístup z internetu:

http://www.webset.cz/obchodni_zakonik.htm

4. Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách, (on-line),

Přístup z internetu:

http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP72-2000.pdf

5. Stránky businessinfo.cz, (on-line), Přístup z internetu:

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/investicni-pobidky/agentura-pro-podporu-podnikani-investic/1000497/2451/> ze dne 20.4.2006

6. Jarolím, Martin, Přímé zahraniční investice v teorii a praxi, (on-line) 1999 citace 14.9.1999 str.9, Přístup z internetu:

<http://www.cse.cz/soubory/bulletiny/etce-13.pdf>

7. Oficiální stránky Sdružení pro zahraniční investice, (on-line),

Přístup z internetu:<http://www.afi.cz/>

8. Zákon č. 72/2000 o investičních pobídkách ze dne 24.2.2000, (on-line),

Přístup z internetu:

http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP72-2000.pdf

9. Oficiální stránky statistického úřadu ze dne 22.3.2007, (on-line),
Přístup z internetu:
<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/coby032207.doc>
10. Oficiální stránky statistického úřadu ze dne 22.3.2007, (on-line),
Přístup z internetu:
<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/czam050407.doc> ze dne 4.5.2007
11. Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/pz>
12. Zákon č. 72/2000 Sb. o investičních pobídkách ze dne 24.2.2000, (on-line),
Přístup z internetu:
http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Legislativa/VP/CR/VP72-2000.pdf
13. Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/program-ptnpm>
14. Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/nppz>
15. Oficiální stránky agentury Czechinvest, (on-line), Přístup z internetu:
<http://www.czechinvest.org/nemovitosti>
16. Oficiální stránky Ernst & Young,(on-line), citace ze dne 28.6.2006, Přístup z internetu:
[http://www.ey.com/Global/download.nsf/Czech_Republic/2006_European_Attractiveness_Survey_CZ/\\$file/PR06_06_EuropeAttractiveness_CZ.pdf](http://www.ey.com/Global/download.nsf/Czech_Republic/2006_European_Attractiveness_Survey_CZ/$file/PR06_06_EuropeAttractiveness_CZ.pdf)
17. Oficiální stránky MPO, (on-line), citace z dubna 2007, Přístup z internetu:
download.mpo.cz/get/28509/33984/363308/priloha001.pdf
-

18. Oficiální stránky ČNB, (on-line), Přístup z internetu:
http://www.cnb.cz/www.cnb.cz/cz/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2007/pb_4q_2006.pdf

19. Working Paper CES VŠEM N^o7/2006, Eva Zamrazilová: Přímé zahraniční investice v ČR: Makroekonomické souvislosti, Přístup z internetu:
http://www.vsem.cz/data/docs/gf_WPNo706.pdf

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Taxonomie PZI

Tabulka 2: Efekty PZI z časového a ekonomického hlediska

Tabulka 3: Podmínky pro kvalifikaci

Tabulka 4: Základní charakteristiky programu na podporu podnikatelských nemovitostí a infrastruktury

Tabulka 5: Základní charakteristiky programu Nemovitosti

Graf č.1: Struktura vzdělání podle pohlaví podle výsledků sčítání 1950 a 2001 v %

Graf č. 2: Vývoj zaměstnanosti od 4. čtvrtletí 2004

Graf č. 3: Nejvyšší nezaměstnanost v ČR

Graf č.4: Struktura přílivu přímých zahraničních investic do ČR v letech 1993 – 2006 (v mld. Kč)

Seznam příloh

1. Maximální míra veřejné podpory (% z uznatelných nákladů)
2. Podíl projektů CzechInvestu podle země původu
3. Struktura projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest
4. Objem kontraktů v těchto odvětvích zpracovatelského průmyslu
5. Vliv zahraničních podniků na český průmysl
6. Mapa podpořených průmyslových zón od roku 1998
7. PZI do České republiky v odvětvové struktuře (v mil. CZK)

Summary

The purpose of this thesis was to analyze the attractiveness of the Czech Republic for entry of foreign investors and to propose a set of measures aimed at increasing the attractiveness in order to get higher influx of foreign investment.

In the first part of the thesis I sorted the theoretical supporting materials that were the basis for the analytical part of the thesis. In the theoretical analysis, my conclusions were derived from available literature and internet sources that have been highlighted in the list of used literature. The second part of the thesis focuses on the analysis of attractiveness of the Czech Republic. This part is divided into several subsections that describe human resources, infrastructure, resources, preparedness of the territory, financial and production markets and governmental regulation. Based on the analysis performed, I may declare that the worst situation is in the governmental regulation, justice system, support of small entrepreneurs and in the support of science and research. A positive factor for the Czech Republic is a good geographical position and developed financial market. Another rather significant plus for our country is cheap and qualified labor. Based on the performed analysis of all factors I determined the SWOT analysis where I summarized all strong and weak elements and also opportunities and threats relating to the Czech Republic. Based on the analysis of the Czech Invest agency I came to a conclusion that there should be a de-centralization of certain activities and decision-making process to regional or even municipal authorities due to the fact that the majority of foreign investors nowadays observes individual regions and not a country as a whole. The investment incentives should, in my view, be more focused not only on a large foreign companies but also on small companies. At the end of the analytical part of the thesis I focused on the impacts of influx of foreign capital. I evaluated both positive and negative impacts and I reach a conclusion that foreign investments influence a number of factors of the Czech economy. The third part of the thesis is focused on the project part dedicated to a proposal of set of measures that shall result in a better attractiveness and competitiveness of the Czech Republic. These

measures are derived from the SWOT analysis and from the analysis of both positive and negative impacts of influx of foreign investments.

Key words: foreign direct investments, capital, support, investor, costs

JEL classification: E200, E270, E290